

Załącznik 1

Szanowni Państwo,

Poniżej znajduje się część (preambuła) wniosku *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/1020 i dyrektywę (UE) 2019/904 oraz uchylające dyrektywę 94/62/WE* w formie tabelarycznej. Uprzejmie prosimy o zgłaszanie uwag i komentarzy do dnia **24 kwietnia 2023 r.**

Przy wypełnianiu tabeli prosimy o zwrócenie uwagi na następujące ważne wskazówki:

- Nie należy usuwać z tabeli żadnych wierszy ani kolumn;
- Nie należy wstawiać żadnych nowych wierszy ani kolumn;
- Uwagi należy umieszczać wyłącznie w drugiej i trzeciej kolumnie tabeli, w wierszu odpowiadającym danej jednostce redakcyjnej;
- W przypadku sugestii redakcyjnych prosimy o podkreślenie poprawek pogrubioną czcionką, a skreśleń pogrubioną kreską;
- W nagłówku należy uzupełnić nazwę podmiotu zgłaszającego uwagi/komentarze (str. 2);
- Plik należy przestać w formie edytowalnej (rozszerzenie pliku doc lub docx).

Jednostka redakcyjna	Propozycje zmian	Uzasadnienie
2022/0396 (COD)		
ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/1020 i dyrektywę (UE) 2019/904 oraz uchylające dyrektywę 94/62/WE		
PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ, uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114, uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej, po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym, uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ¹ , uwzględniając opinię Komitetu Regionów ² , stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą, a także mając na uwadze, co następuje:		
(1) Produkty wymagają opakowań, które zabezpieczają je i ułatwiają ich transport z miejsca ich wytworzenia do miejsca użytkowania lub konsumpcji. Zapobieganie powstawaniu barier na wewnętrznym rynku opakowań ma kluczowe znaczenie dla funkcjonowania wewnętrznego rynku produktów. Rozdrobnione przepisy i niejasne wymogi wiążą się z dodatkowymi kosztami dla podmiotów gospodarczych.		
(2) Ponadto do produkcji opakowań wykorzystuje się duże ilości surowców pierwotnych (40 % tworzyw sztucznych i 50 % papieru w Unii wykorzystuje się do produkcji opakowań) i stanowią one 36 %		

<p>stałych odpadów komunalnych³. Duże i stale rosnące ilości wytwarzanych opakowań, jak również niewielki stopień ich ponownego użycia i niedostateczny recykling, stanowią istotne bariery dla osiągnięcia niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym. Z tych powodów w niniejszym rozporządzeniu należy ustanowić przepisy dotyczące całego cyklu życia opakowań, które przyczynią się do sprawnego funkcjonowania rynku wewnętrznego dzięki ujednoczeniu środków krajowych, a jednocześnie będą zapobiegały negatywnemu wpływowi opakowań i odpadów opakowaniowych na środowisko i zdrowie ludzi oraz ograniczały ten wpływ. Przez określenie środków zgodnych z hierarchią postępowania z odpadami rozporządzenie powinno przyczynić się do przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym.</p>		
<p>(3) W dyrektywie 94/62/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁴ ustanowiono wymogi wobec państw członkowskich w zakresie opakowań, takie jak zasadnicze wymogi dotyczące składu opakowań oraz właściwości decydujących o możliwości ich wielokrotnego użytku lub odzysku, a także wielkości docelowe dla odzysku i recyklingu.</p>		
<p>(4) W ocenie adekwatności z 2014 r. dotyczącej dyrektywy 94/62/WE⁵ zalecono dostosowanie tych wymogów zasadniczych, aby uczyniono je „bardziej konkretnymi i łatwiejszymi do wyegzekwowania”, a także ich wzmocnienie, co uznano za kluczowe narzędzie umożliwiające osiągnięcie lepszej efektywności środowiskowej opakowań.</p>		
<p>(5) Zgodnie z komunikatem w sprawie Zielonego Ładu⁶ nowy Plan działania dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym⁷ zobowiązuje do zaostrzenia zasadniczych wymogów dotyczących opakowań, tak aby do 2030 r. wszystkie opakowania nadawały się do ponownego użycia lub recyklingu, oraz do rozważenia innych środków mających na celu ograniczenie (nadmiernego) stosowania opakowań i odpadów opakowaniowych, propagowanie projektowania z myślą o ponownym użyciu i możliwości recyklingu opakowań, zmniejszenie złożoności materiałów opakowaniowych oraz wprowadzenie wymogów dotyczących zawartości materiałów pochodzących z recyklingu w opakowaniach z tworzyw sztucznych. W planie zobowiązano Komisję do oceny możliwości wprowadzenia</p>		

ogólnounijnego oznakowania, które ułatwiłoby prawidłową selekcję odpadów opakowaniowych u źródła.		
<p>(6) Opakowania z tworzyw sztucznych są najbardziej wysokoemisyjnym materiałem, a pod względem zużycia paliw kopalnych recykling odpadów tworzyw sztucznych jest około pięć razy korzystniejszy niż spalanie z odzyskiem energii⁸. Zgodnie z założeniami Europejskiej strategii na rzecz tworzyw sztucznych⁹ w Planie działania dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym przewidziano zobowiązanie do zwiększenia wykorzystania tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu i przyczynienia się do bardziej zrównoważonego stosowania tworzyw sztucznych. Budżet Unii i system zasobów własnych przyczyniają się do zmniejszenia zanieczyszczenia odpadami opakowaniowymi z tworzyw sztucznych¹⁰. Od 1 stycznia 2021 r. decyzją Rady (UE, Euratom) 2020/2053 z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej wprowadzono krajowy wkład, który jest proporcjonalny do ilości odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych, które nie są poddawane recyklingowi w poszczególnych państwach członkowskich. Ten rodzaj zasobów własnych to jedna z zachęt do zmniejszenia zużycia jednorazowych produktów z tworzyw sztucznych oraz promowania recyklingu i gospodarki o obiegu zamkniętym.</p>	<p>(6) — Opakowania z tworzyw sztucznych są najbardziej wysokoemisyjnym materiałem, a pod względem zużycia paliw kopalnych recykling odpadów tworzyw sztucznych jest około pięć razy korzystniejszy niż spalanie z odzyskiem energii⁸. Tworzywo sztuczne jest materiałem wydajnym pod względem wykorzystania zasobów i w większości przypadków i zastosowań produkuje mniej CO2 i odpadów w porównaniu z innymi materiałami opakowaniowymi, a pod względem zużycia paliw kopalnych recykling odpadów tworzyw sztucznych jest około pięć razy korzystniejszy niż spalanie z odzyskiem energii. Należy zatem zapewnić odpowiednie warunki do zamykania obiegu tworzyw sztucznych tak, aby nie wyciekały do środowiska powodując jego zaśmiecanie. Zgodnie z założeniami Europejskiej strategii na rzecz tworzyw sztucznych⁹ w Planie działania dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym przewidziano zobowiązanie do zwiększenia wykorzystania tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu i przyczynienia się do bardziej zrównoważonego stosowania tworzyw sztucznych. Budżet Unii i system zasobów własnych przyczyniają się do zmniejszenia zanieczyszczenia odpadami opakowaniowymi z tworzyw sztucznych¹⁰. Od 1 stycznia 2021 r. decyzją Rady (UE, Euratom) 2020/2053 z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej wprowadzono krajowy wkład, który jest proporcjonalny do ilości odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych, które nie są poddawane recyklingowi w poszczególnych państwach członkowskich. Ten rodzaj zasobów własnych to jedna z zachęt do zmniejszenia zużycia jednorazowych produktów z tworzyw sztucznych oraz promowania recyklingu i gospodarki o obiegu zamkniętym.</p>	<p>To fałszywe twierdzenie. Tworzywo sztuczne jest często najbardziej efektywnym pod względem wykorzystania zasobów materiałem. Każdy inny materiał opakowaniowy zużywa więcej zasobów i generuje więcej CO2 i odpadów - zwłaszcza w przeliczeniu na jednostkę opakowania / produktu (tworzywa są lekkie, nietłukące się, elastyczne i wszechstronne)</p> <p>Źródło: climate-impact-of-plastics.pdf (repetujemy.pl) Microsoft Word - Final Summary Denkstatt Vers.1.3 September2010.doc (plasticseurope.org)</p>
<p>(7) Rada podkreśliła w konkluzjach z grudnia 2020 r.¹¹, że przegląd dyrektywy 94/62/WE powinien doprowadzić do aktualizacji i przyjęcia bardziej konkretnych, skuteczniejszych i łatwiejszych do wdrożenia przepisów wspierających zrównoważone opakowania na rynku wewnętrznym i ograniczających złożoność opakowań, tak by propagować rozwiązania wykonalne z ekonomicznego punktu widzenia, zwiększyć przydatność do ponownego użycia i do recyklingu, jak również ograniczyć do minimum obecność substancji potencjalnie niebezpiecznych w materiałach opakowaniowych, szczególnie w materiałach opakowaniowych artykułów</p>		

<p>spożywczych, oraz zapewnić etykietowanie opakowań w sposób łatwo zrozumiały, by informować konsumentów o przydatności danego opakowania do recyklingu oraz o tym, gdzie wyrzucać odpady opakowaniowe, by ułatwić sortowanie i recykling.</p>		
<p>(8) W rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 10 lutego 2021 r. w sprawie nowego Planu działania dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym¹² podkreślono cel, jakim jest ponowne użycie lub recykling opakowań w opłacalny sposób do 2030 r. i wezwano Komisję do przedstawienia wniosku ustawodawczego obejmującego środki i cele w zakresie ograniczenia ilości odpadów oraz ambitne podstawowe wymogi w dyrektywie w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, aby ograniczyć nadmiar opakowań, w tym w handlu elektronicznym, poprawić możliwości recyklingu i ograniczyć skład opakowań, zwiększyć zawartość materiałów pochodzących z recyklingu, wycofać niebezpieczne i szkodliwe substancje oraz promować ponowne użycie.</p>		
<p>(9) Niniejsze rozporządzenie stanowi uzupełnienie rozporządzenia [w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów]¹³, zgodnie z którym opakowanie nie jest uznawane za określoną kategorię produktu. Należy jednak przypomnieć, że w odniesieniu do określonych produktów w aktach delegowanych przyjętych na podstawie rozporządzenia [w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów] można ustanowić dodatkowe lub bardziej szczegółowe wymogi dotyczące ich opakowań, w szczególności w odniesieniu do minimalizowania ilości stosowanych opakowań w przypadku gdy projektowanie lub przeprojektowanie produktów może prowadzić do uzyskania opakowań o mniejszym wpływie na środowisko.</p>		
<p>(10) Niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie do wszystkich opakowań wprowadzanych do obrotu w Unii oraz do wszystkich odpadów opakowaniowych, niezależnie od rodzaju opakowania lub zastosowanego materiału. Mając na względzie zapewnienie jasności prawa, należy przeredagować definicję opakowań zawartą w poprzedniej dyrektywie 94/62/WE, nie zmieniając jej istoty. Opakowania handlowe, opakowania zbiorcze i opakowania transportowe powinny być zdefiniowane oddzielnie, aby uniknąć powielania terminologii. W związku z tym opakowania</p>		

handlowe stanowią opakowania bezpośrednie, opakowania zbiorcze		
<p>(11) Wyrobu, który stanowi integralną część produktu, oraz jest niezbędny do zawarcia, utrzymania lub zachowania tego produktu przez cały jego cykl żywotności oraz w przypadku, gdy wszystkie elementy przeznaczone są do wspólnego użycia, spożycia lub usunięcia, nie należy uznawać za opakowanie, jako że jego funkcjonalność jest nieodłącznie związana z tym, że stanowi on część produktu. W kontekście zachowań konsumentów w zakresie unieszkodliwiania torebek na herbatę i kawę, jak również jednoporcjowych kapsułek z kawą lub herbatą wykorzystywanych w systemach kapsułkowych, które to torebki lub kapsułki w praktyce są usuwane razem z pozostałościami produktu, co prowadzi do zanieczyszczenia strumieni kompostowania i recyklingu, te konkretne wyroby należy jednak traktować jak opakowania. Takie podejście jest zgodne z celem dotyczącym zwiększenia selektywnej zbiórki bioodpadów zgodnie z wymogami art. 22 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE¹⁴. Ponadto, aby zapewnić spójność w odniesieniu do zobowiązań finansowych i operacyjnych związanych z końcem przydatności do użycia, wszystkie jednoporcjowe kapsułki z kawą lub herbatą wykorzystywane w systemach kapsułkowych niezbędne do zawarcia kawy lub herbaty również należy traktować jak opakowania.</p>		
<p>(12) Zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami określoną w art. 4 ust. 2 dyrektywy 2008/98/WE oraz zgodnie z myśleniem w kategoriach cyklu życia produktu, zorientowanym na uzyskanie najlepszego ogólnego wyniku dla środowiska, środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu mają na celu zmniejszenie ilości opakowań wprowadzanych do obrotu pod względem ich objętości i masy oraz zapobieganie wytwarzaniu odpadów opakowaniowych, zwłaszcza poprzez minimalizowanie ilości stosowanych opakowań, unikanie opakowań w przypadku gdy nie są one potrzebne, oraz zwiększone ponowne użycie opakowań. Ponadto środki te mają na celu zwiększenie wykorzystania materiałów z recyklingu w opakowaniach, zwłaszcza w opakowaniach z tworzyw sztucznych, w których zawartość materiałów z recyklingu jest bardzo niska, a także uzyskanie wyższych współczynników recyklingu dla wszystkich opakowań i zapewnienie wysokiej jakości powstałych surowców</p>		

wtórnych przy jednoczesnym ograniczeniu innych form odzysku i ostatecznego unieszkodliwiania.		
(13) Opakowania powinny być projektowane, wytwarzane i wprowadzane do obrotu w sposób umożliwiający ich ponowne użycie lub poddanie wysokiej jakości recyklingowi oraz minimalizujący ich wpływ na środowisko w całym cyklu życia opakowania i produktów, dla których zostały zaprojektowane.		
(14) Zgodnie z celami określonymi w Planie działania dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym ¹⁵ i w strategii w zakresie chemikaliów na rzecz zrównoważoności ¹⁶ oraz w celu zapewnienia należytego zarządzania chemikaliami w trakcie ich cyklu życia oraz przejścia na nietoksyczną gospodarkę o obiegu zamkniętym, a także mając na uwadze znaczenie opakowań w życiu codziennym, konieczne jest, aby niniejsze rozporządzenie uwzględniało wpływ na zdrowie ludzi i środowisko oraz na szeroko pojęte wyniki w zakresie zrównoważonego rozwoju, w tym w odniesieniu do obiegu zamkniętego, wynikający z oddziaływania substancji potencjalnie niebezpiecznych na cały cykl życia opakowań, od produkcji po użytkowanie i koniec przydatności do użycia, w tym na gospodarowanie odpadami.		
(15) Biorąc pod uwagę postęp naukowo-techniczny, opakowania powinny być projektowane i wytwarzane w sposób pozwalający na ograniczenie obecności w ich składzie niektórych metali ciężkich i innych substancji potencjalnie niebezpiecznych. Jak stwierdzono w strategii w zakresie chemikaliów na rzecz zrównoważoności, należy minimalizować stosowanie substancji potencjalnie niebezpiecznych i w miarę możliwości zastępować je, stopniowo wycofując najbardziej szkodliwe substancje w odniesieniu do innych niż nieodzowne zastosowań społecznych, w szczególności w produktach konsumpcyjnych. W związku z tym należy minimalizować stosowanie substancji potencjalnie niebezpiecznych jako składników materiału opakowaniowego lub któregośkolwiek z części składowych opakowania, aby zagwarantować, że opakowania oraz materiały uzyskane w wyniku recyklingu opakowań nie będą miały negatywnego wpływu na zdrowie ludzi lub środowisko przez cały cykl ich życia.		

<p>(16) Zgodnie z planem działania UE na rzecz eliminacji zanieczyszczeń¹⁷ polityka Unii powinna opierać się na zasadzie, zgodnie z którą działania zapobiegawcze należy podejmować u źródła. W strategii w zakresie chemikaliów na rzecz równoważoności Komisja podkreśliła, że należy wzmocnić rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady¹⁸ i rozporządzenie (WE) nr 1272/2008 Parlamentu Europejskiego i Rady¹⁹ leżące u podstaw unijnej regulacji chemikaliów oraz uzupełnić je spójnymi podejściami do oceny chemikaliów i zarządzania nimi w obowiązujących przepisach sektorowych. Ilości substancji w opakowaniach i częściach składowych opakowań są zatem ograniczone u źródła i podlegają przede wszystkim rozporządzeniu (WE) nr 1907/2006 zgodnie z przepisami i procedurami ustanowionymi w jego tytule VIII w celu ochrony zdrowia ludzi i środowiska na wszystkich etapach cyklu życia substancji, w tym na etapie odpadu. W związku z tym należy przypomnieć, że przepisy tego rozporządzenia mają zastosowanie w przypadku przyjmowania lub zmiany ograniczeń dotyczących substancji wytwarzanych na potrzeby stosowania lub stosowanych w produkcji opakowań lub części składowych opakowań, a także wprowadzania do obrotu substancji obecnych w opakowaniach lub częściach składowych opakowań. W odniesieniu do opakowań objętych zakresem rozporządzenia (WE) nr 1935/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady²⁰ należy przypomnieć, że rozporządzenie to stosuje się w celu zapewnienia wysokiego poziomu ochrony konsumentów pakowanej żywności.</p>		
<p>(17) W uzupełnieniu ograniczeń określonych w załączniku XVII do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 oraz, w stosownych przypadkach w odniesieniu do opakowań przeznaczonych do kontaktu z żywnością, w uzupełnieniu przepisów rozporządzenia (WE) nr 1935/2004 należy, w celu zachowania spójności, utrzymać obowiązujące ograniczenia dotyczące obecności ołowiu, kadmu, rtęci i chromu sześciowartościowego w opakowaniach lub częściach składowych opakowań.</p>		
<p>(18) Odstępstwa dotyczące poziomów stężenia ołowiu, kadmu, rtęci i chromu sześciowartościowego obecnych w opakowaniach lub częściach składowych opakowań ustanowiono w decyzji Komisji 2001/171/WE²¹ i decyzji Komisji 2009/292/WE²² przyjętych na podstawie dyrektywy 94/62/WE i należy je utrzymać również w niniejszym rozporządzeniu. W celu ich zmiany lub uchylecia, a także</p>		

<p>w celu określenia, w stosownych przypadkach, dalszych odstępstw dotyczących poziomów stężenia ołowiu, kadmu, rtęci i chromu sześciowartościowego obecnych w opakowaniach lub częściach składowych opakowań lub zmiany dopuszczalnej wartości stężenia tych metali w niniejszym rozporządzeniu z myślą o dostosowaniu go do postępu naukowo-technicznego należy jednak przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.</p>		
<p>(19) Niniejsze rozporządzenie nie powinno umożliwiać ograniczania stosowania substancji z powodów bezpieczeństwa chemicznego lub bezpieczeństwa żywności, z wyjątkiem ograniczeń dotyczących ołowiu, kadmu, rtęci i chromu sześciowartościowego, które zostały już ustanowione na podstawie dyrektywy 94/62/WE i powinny być nadal uwzględniane w niniejszym rozporządzeniu, biorąc pod uwagę, że ograniczenia te są uwzględnione w innych przepisach Unii. Niniejsze rozporządzenie powinno jednak umożliwiać ograniczenie – głównie z powodów innych niż bezpieczeństwo chemiczne lub bezpieczeństwo żywności – stosowania substancji, które są obecne w opakowaniach i częściach składowych opakowań lub są wykorzystywane w procesach ich wytwarzania i negatywnie wpływają na zrównoważoność opakowań, w szczególności w odniesieniu do ich obiegu zamkniętego, zwłaszcza ponownego użycia lub recyklingu.</p>		
<p>(20) Projektowanie opakowań z myślą o ich recyklingu, gdy staną się odpadami opakowaniowymi, jest jednym z najskuteczniejszych środków poprawy obiegu zamkniętego opakowań i podniesienia współczynników recyklingu opakowań oraz wykorzystania w opakowaniach materiałów z recyklingu. Kryteria projektowania opakowań z myślą o recyklingu zostały ustanowione w odniesieniu do szeregu formatów opakowań w ramach dobrowolnych programów branżowych lub przez niektóre państwa członkowskie w celu modulacji opłat z tytułu rozszerzonej odpowiedzialności producenta. Aby zapobiegać powstawaniu barier na rynku wewnętrznym i zapewnić równe warunki działania podmiotom w przedmiotowej branży, a także mając na celu propagowanie zrównoważoności opakowań, ważne jest ustanowienie obowiązkowych wymogów dotyczących zdolności opakowań do recyklingu przez zharmonizowanie na poziomie Unii kryteriów i metod oceny zdolności opakowań do recyklingu z wykorzystaniem koncepcji projektowania z myślą o recyklingu. Aby osiągnąć cel</p>		

określony w Planie działania dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym, zgodnie z którym do 2030 r. wszystkie opakowania powinny nadawać się do recyklingu lub ponownego użycia w opłacalny sposób, należy ustanowić klasy wydajności recyklingu opakowań na podstawie kryteriów projektowania z myślą o recyklingu w odniesieniu do kategorii opakowań wymienionych w załączniku II. Opakowania powinny jednak spełniać te kryteria dopiero od 1 stycznia 2030 r., aby dać podmiotom gospodarczym wystarczającą ilość czasu na dostosowanie się.		
(21) Ponieważ ocena spełnienia kryteriów projektowania z myślą o recyklingu sama w sobie nie gwarantuje, że opakowania będą w praktyce poddawane recyklingowi, konieczne jest ustanowienie jednolitej metodyki i kryteriów oceny zdolności opakowań do recyklingu w praktyce z wykorzystaniem najnowocześniejszych dostępnych w Unii procesów i infrastruktury selektywnej zbiórki, sortowania i recyklingu. Związane z tym sprawozdania składane przez państwa członkowskie i, w stosownych przypadkach, podmioty gospodarcze powinny przyczynić się do ustalenia progów zdolności do recyklingu na dużą skalę i aktualizowania na tej podstawie klas wydajności recyklingu w odniesieniu do konkretnych materiałów opakowaniowych i kategorii opakowań.		
(22) Aby ustanowić zharmonizowane przepisy dotyczące projektowania opakowań z myślą o zapewnieniu zdolności do recyklingu, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych w celu określenia szczegółowych kryteriów projektowania opakowań z myślą o recyklingu w podziale na materiały opakowaniowe i kategorie opakowań, a także w celu oceny zdolności do recyklingu opakowań na dużą skalę, w tym także w odniesieniu do kategorii opakowań niewymienionych w niniejszym rozporządzeniu. Aby dać podmiotom gospodarczym i państwom członkowskim wystarczającą ilość czasu na zebranie i zgłoszenie niezbędnych danych w celu ustanowienia metod recyklingu na dużą skalę, nałożony na wytwórców wymóg zapewnienia, by opakowania były poddawane recyklingowi na dużą skalę, będzie obowiązywać od 2035 r. W ten sposób powinno się zapewnić, by opakowania spełniały kryteria projektowania z myślą o recyklingu, a także by były poddawane recyklingowi w praktyce z wykorzystaniem najnowocześniejszych procesów selektywnej zbiórki, sortowania i recyklingu.		

<p>(23) Aby pobudzić innowacyjność w dziedzinie opakowań, w przypadku opakowań, które posiadają innowacyjne cechy skutkujące znaczną poprawą podstawowej funkcji opakowania i które przynoszą wyraźne korzyści dla środowiska, należy wprowadzić ograniczony dodatkowy termin pięciu lat na spełnienie wymogów dotyczących zdolności do recyklingu. Innowacyjne cechy powinny być wyjaśnione w dokumentacji technicznej dołączonej do opakowania.</p>		
<p>(24) Aby chronić zdrowie i bezpieczeństwo ludzi i zwierząt, ze względu na charakter produktów w opakowaniu i związane z nim wymagania, wymagania dotyczące zdolności do recyklingu nie powinny mieć zastosowania do opakowań bezpośrednich zgodnie z definicją w art. 1 dyrektywy 2001/83/WE Parlamentu Europejskiego i Rady²³ („opakowanie zbiorcze bezpośrednie”) i w art. 4 pkt 25 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/6²⁴ („opakowanie bezpośrednie”), które mają bezpośredni kontakt z produktem leczniczym, a także do opakowań z tworzyw sztucznych do kontaktu z produktami wrażliwymi, wykorzystywanych do pakowania wyrobów medycznych objętych rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/745²⁵ i wyrobów medycznych do diagnostyki in vitro objętych rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/746²⁶. Odstępstwa te powinny obowiązywać do 1 stycznia 2035 r.</p>		
<p>(25) Niektóre państwa członkowskie podejmują działania mające na celu zachętę do zwiększenia zdolności opakowań do recyklingu przez modulację opłat z tytułu rozszerzonej odpowiedzialności producenta; takie inicjatywy podejmowane na szczeblu krajowym mogą powodować niepewność regulacyjną dla podmiotów gospodarczych, w szczególności gdy dostarczają one opakowania w kilku państwach członkowskich. Modulacja opłat z tytułu rozszerzonej odpowiedzialności producenta jest również skutecznym instrumentem ekonomicznym zachęcającym do bardziej zrównoważonego projektowania opakowań, co prowadzi do zwiększenia zdolności opakowań do recyklingu, przy jednoczesnej poprawie funkcjonowania rynku wewnętrznego. Konieczne jest zatem zharmonizowanie kryteriów modulacji opłat z tytułu rozszerzonej odpowiedzialności producenta w oparciu o klasę wydajności recyklingu ustaloną w wyniku oceny zdolności do</p>		

<p>recyklingu, przy czym nie należy ustalać rzeczywistych kwot takich opłat. Z uwagi na fakt, że kryteria te powinny być powiązane z kryteriami dotyczącymi zdolności opakowań do recyklingu, należy nadać Komisji uprawnienia do przyjmowania takich zharmonizowanych kryteriów jednocześnie z opracowaniem szczegółowego projektu kryteriów projektowania z myślą o recyklingu dla poszczególnych kategorii opakowań.</p>		
<p>(26) Aby zapewnić obieg zamknięty opakowań, należy je projektować i produkować w taki sposób, aby możliwe było zwiększone zastępowanie surowców pierwotnych materiałami pochodzącymi z recyklingu. Zwiększone wykorzystanie materiałów pochodzących z recyklingu wspiera rozwój gospodarki o obiegu zamkniętym ze sprawnie funkcjonującymi rynkami materiałów pochodzących z recyklingu, zmniejsza koszty, zależności i negatywny wpływ na środowisko w związku z wykorzystaniem surowców pierwotnych, a także pozwala na bardziej zasobooszczędne wykorzystanie materiałów. W odniesieniu do poszczególnych materiałów opakowaniowych najniższą zawartość materiałów pochodzących z recyklingu mają opakowania z tworzyw sztucznych. Aby możliwie najskuteczniej przeciwdziałać tym problemom, należy zwiększyć wykorzystanie tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu poprzez ustanowienie obowiązkowych celów w zakresie zawartości materiałów z recyklingu w opakowaniach z tworzyw sztucznych na różnych poziomach w zależności od stopnia wrażliwości zawartości opakowania²⁷ w przypadku różnych zastosowań związanych z opakowaniami z tworzyw sztucznych; ponadto należy zapewnić, by cele te stały się wiążące do 2030 r. Aby zapewnić stopniowe wprowadzanie obiegu zamkniętego opakowań, od 2040 r. należy stosować podwyższone cele.</p>		
<p>(27) Należy wyjaśnić, że papier powstały w procesie pozyskiwania pulpy drzewnej nie jest objęty definicją tworzywa sztucznego zgodnie z art. 3 pkt 43.</p>		
<p>(28) Aby zapewnić wysoki poziom ochrony zdrowia ludzi i zwierząt zgodnie z wymogami zawartymi w przepisach Unii oraz aby uniknąć jakiegokolwiek ryzyka dla bezpieczeństwa dostaw oraz bezpieczeństwa leków i wyrobów medycznych, należy przewidzieć zwolnienie z obowiązku zapewnienia minimalnej zawartości</p>		

<p>materiałów z recyklingu w opakowaniach z tworzyw sztucznych obejmujących opakowania bezpośrednie zgodnie z definicją w art. 1 pkt 23 dyrektywy 2001/83/WE i w art. 4 pkt 25 rozporządzenia (UE) 2019/6, a także opakowania z tworzyw sztucznych do kontaktu z produktami wrażliwymi wykorzystywane do pakowania wyrobów medycznych objętych rozporządzeniem (UE) 2017/745 i opakowania z tworzyw sztucznych do kontaktu z produktami wrażliwymi wykorzystywane do pakowania wyrobów medycznych do diagnostyki in vitro objęte rozporządzeniem (UE) 2017/746. Wyłączenie to powinno mieć również zastosowanie do opakowań zewnętrznych produktów leczniczych stosowanych u ludzi i weterynaryjnych produktów leczniczych zgodnie z definicją w art. 1 pkt 24 dyrektywy 2001/83/WE i w art. 4 pkt 26 rozporządzenia (UE) 2019/6 w przypadkach gdy muszą one spełniać szczególne wymagania w celu zachowania jakości produktu leczniczego</p>		
<p>(29) Aby zapobiegać powstawaniu barier na rynku wewnętrznym i zapewnić skuteczne wykonywanie obowiązków, podmioty gospodarcze powinny zapewnić, aby część każdej jednostki opakowania wykonana z tworzywa sztucznego posiadała określoną minimalną zawartość procentową materiałów z recyklingu odzyskanych z odpadów pokonsumenckich tworzyw sztucznych.</p>	<p>(29) Aby zapobiegać powstawaniu barier na rynku wewnętrznym i zapewnić skuteczne wykonywanie obowiązków, podmioty gospodarcze powinny producent powinien zapewnić, aby część całość każdej jednostki opakowania wykonana wykonane z tworzywa sztucznego posiadała posiadały określoną minimalną zawartość procentową materiałów z recyklingu odzyskanych z odpadów pokonsumenckich tworzyw sztucznych obliczoną jako średnia dla danego typu opakowania umieszczonego przez danego producenta.</p>	<p>Lepsze i skuteczniejsze wykorzystanie surowców z recyklingu</p>
<p>(30) Należy stworzyć zachętę dla podmiotów gospodarczych do zwiększania zawartości materiałów z recyklingu w częściach opakowań wykonanych z tworzyw sztucznych. Najwłaściwszym środkiem do osiągnięcia tego celu jest zapewnienie modulacji opłat z tytułu rozszerzonej odpowiedzialności producenta na podstawie zawartości procentowej materiałów z recyklingu w opakowaniach. Modulacja opłat powinna następować na podstawie wspólnych zasad obliczania i weryfikacji zawartości materiałów z recyklingu w takich opakowaniach.</p>		
<p>(31) Aby zapewnić jednolite warunki wdrażania przepisów dotyczących obliczania i weryfikacji udziału zawartości materiałów z recyklingu odzyskanych z odpadów pokonsumenckich tworzyw sztucznych w opakowaniach w przeliczeniu na jednostkę odpadów pokonsumenckich tworzyw sztucznych oraz określić format</p>	<p>(31) Aby zapewnić jednolite warunki wdrażania przepisów dotyczących obliczania i weryfikacji udziału zawartości materiałów z recyklingu odzyskanych z odpadów pokonsumenckich tworzyw sztucznych w opakowaniach w przeliczeniu na jednostkę odpadów pokonsumenckich tworzyw sztucznych oraz określić format</p>	<p>Lepsze i skuteczniejsze wykorzystanie surowców z recyklingu</p>

dokumentacji technicznej, Komisja powinna być uprawniona do przyjmowania przepisów wykonawczych zgodnie z art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 ²⁸ .	dokumentacji technicznej, Komisja powinna być uprawniona do przyjmowania przepisów wykonawczych zgodnie z art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 ²⁸ .	
(32) W odniesieniu do opakowań z tworzyw sztucznych, z wyjątkiem opakowań wykonanych z politereftalanu etylenu, uzasadnione będzie, z odpowiednim wyprzedzeniem w stosunku do daty rozpoczęcia stosowania odpowiednich wymogów dotyczących zawartości materiałów z recyklingu, dokonanie ponownej oceny dostępności odpowiednich technologii recyklingu dla takich opakowań z tworzyw sztucznych, również w odniesieniu do statusu dopuszczenia na podstawie odpowiednich przepisów Unii, oraz wprowadzenia takiej technologii w praktyce. Na podstawie tej oceny może zaistnieć potrzeba wprowadzenia odstępstw od wymagań dotyczących zawartości materiałów z recyklingu w odniesieniu do określonych opakowań z tworzyw sztucznych do kontaktu z produktami wrażliwymi lub dokonania przeglądu tych odstępstw. W tym celu należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 Traktatu.		
(33) Aby uwzględnić ryzyko ewentualnej niewystarczającej podaży określonych odpadów tworzyw sztucznych do recyklingu, co mogłoby prowadzić do zawyżonych cen lub niekorzystnego wpływu na zdrowie, bezpieczeństwo i środowisko, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 Traktatu w odniesieniu do tymczasowej zmiany celów dotyczących obowiązku zapewnienia zawartości materiałów z recyklingu w opakowaniach z tworzyw sztucznych. Oceniając zasadność przyjęcia takiego aktu delegowanego, Komisja powinna ocenić dobrze uzasadnione wnioski osób fizycznych i prawnych.		
(34) W przypadku materiałów innych niż tworzywa sztuczne, takich jak szkło czy aluminium, widoczna jest tendencja do zastępowania surowca pierwotnego materiałami pochodzącymi z recyklingu, która zgodnie z oczekiwaniami będzie się utrzymywać ze względu na rozwój otoczenia prawnego i ekonomicznego oraz oczekiwania konsumentów. Tym niemniej Komisja powinna ściśle monitorować wykorzystanie materiałów z recyklingu w materiałach opakowaniowych innych niż tworzywa sztuczne i powinna ocenić stosowność propozycji ustanowienia dalszych środków, w tym		

wyznaczenia celów, mających na celu zwiększenie wykorzystania materiałów z recyklingu w opakowaniach innych niż opakowania z tworzyw sztucznych.		
(35) Strumień bioodpadów jest często zanieczyszczony konwencjonalnymi tworzywami sztucznymi, a strumienie recyklingu materiałowego są często zanieczyszczone kompostowalnymi tworzywami sztucznymi. Takie zanieczyszczenia krzyżowe prowadzą do marnotrawienia zasobów, obniżają jakość surowców wtórnych i należy im zapobiegać u źródła. Ponieważ właściwy sposób unieszkodliwiania kompostowalnych opakowań z tworzyw sztucznych staje się coraz bardziej niejasny dla konsumentów, uzasadnione i konieczne jest ustanowienie jednoznacznych i wspólnych przepisów dotyczących stosowania kompostowalnych opakowań z tworzyw sztucznych i nakazujących ich stosowanie tylko wtedy, gdy przynosi to wyraźne korzyści dla środowiska lub zdrowia ludzi. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, gdy zastosowanie opakowań kompostowalnych ułatwia zbieranie lub usuwanie bioodpadów.		
(36) W przypadku ograniczonych zastosowań związanych z opakowaniami z polimerów tworzyw sztucznych ulegających biodegradacji stwierdzono wyraźną korzyść dla środowiska wynikającą ze stosowania opakowań kompostowalnych, które w kontrolowanych warunkach trafiają do kompostowni, w tym do instalacji fermentacji beztlenowej. Ponadto, jeżeli w danym państwie członkowskim dostępne są odpowiednie systemy zbierania odpadów i infrastruktura przetwarzania odpadów, powinno ono dysponować ograniczoną elastycznością przy podejmowaniu decyzji o wprowadzeniu na swoim terytorium obowiązku stosowania kompostowalnych tworzyw sztucznych do produkcji lekkich plastikowych toreb na zakupy. Aby zapobiec niepewności konsumentów co do prawidłowego unieszkodliwiania odpadów i biorąc pod uwagę korzyści dla środowiska wynikające z obiegu zamkniętego węgla, wszystkie pozostałe opakowania z tworzyw sztucznych powinny być poddawane recyklingowi materiałowemu, a konstrukcja takich opakowań powinna zapewniać, by nie miały one wpływu na zdolność do recyklingu innych strumieni odpadów.		

<p>(37) Tam, gdzie jest to uzasadnione i właściwe ze względu na zmiany technologiczne i regulacyjne, które mają wpływ na unieszkodliwianie kompostowalnych tworzyw sztucznych oraz w szczególnych warunkach zapewniają, by stosowanie takich materiałów było korzystne dla środowiska i zdrowia ludzi, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 Traktatu w celu zmiany lub rozszerzenia wykazu opakowań kompostowalnych.</p>		
<p>(38) Aby ułatwić ocenę zgodności z wymogami dotyczącymi opakowań kompostowalnych, należy przewidzieć domniemanie zgodności w przypadku opakowań kompostowalnych zgodnych z normami zharmonizowanymi przyjętymi zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012²⁹ w celu określenia szczegółowych specyfikacji technicznych tych wymogów oraz uwzględnić, zgodnie z najnowszymi osiągnięciami naukowo-technicznymi, parametry, w tym czas kompostowania i dopuszczalne poziomy zanieczyszczeń, które odzwierciedlają rzeczywiste warunki panujące w zakładach przetwarzania bioodpadów, w tym w procesach fermentacji beztlenowej.</p>		
<p>(39) Należy przypomnieć, że wszystkie opakowania kompostowalne stanowiące materiał przeznaczony do kontaktu z żywnością muszą spełniać wymagania określone w rozporządzeniu (WE) nr 1935/2004.</p>		
<p>(40) Opakowania należy projektować tak, aby zminimalizować ich objętość i masę przy zachowaniu zdolności do spełniania funkcji opakowania. Wytwórca opakowania powinien dokonać jego oceny pod kątem kryteriów wydajności wymienionych w załączniku IV do niniejszego rozporządzenia, z uwagi na cel niniejszego rozporządzenia, jakim jest ograniczenie wytwarzania opakowań i odpadów opakowaniowych oraz poprawa obiegu zamkniętego opakowań na rynku wewnętrznym, należy zapewnić dalsze uszczegółowienie obowiązujących kryteriów oraz ich zaostrenie. Należy zatem zmodyfikować wykaz kryteriów wydajności opakowań wymienionych w obowiązującej normie zharmonizowanej EN 13428:2000³⁰. Chociaż marketing i akceptacja konsumentów nadal mają znaczenie przy projektowaniu opakowań, nie powinny stanowić elementu kryteriów wydajności, które same</p>		

<p>w sobie uzasadniają dodatkową masę i objętość opakowania. Nie powinno to jednak ograniczać specyfikacji produktów w przypadku produktów rzemieślniczych i przemysłowych oraz produktów spożywczych i rolnych, które są zarejestrowane i chronione w ramach unijnego systemu ochrony oznaczeń geograficznych, zgodnie z celem Unii, jakim jest ochrona dziedzictwa kulturowego i tradycyjnej wiedzy fachowej. Z drugiej strony zdolność do recyklingu, wykorzystanie materiałów z recyklingu i ponowne użycie mogą uzasadniać dodatkową masę lub objętość opakowania i powinny być dodane do kryteriów wydajności. Opakowania z podwójnymi ściankami, podwójnymi denkami i innymi cechami mającymi na celu jedynie zwiększenie postrzeganej objętości produktu nie powinny być wprowadzane do obrotu, gdyż nie spełniają wymogu minimalizowania ilości stosowanych opakowań. Ta sama zasada powinna dotyczyć zbędnych opakowań, które nie są konieczne do zapewnienia funkcjonalności opakowania.</p>		
<p>(41) W celu spełnienia wymagań dotyczących minimalizowania ilości stosowanych opakowań należy zwrócić szczególną uwagę na ograniczenie pustej przestrzeni, opakowań zbiorczych i transportowych, w tym opakowań dla handlu elektronicznego.</p>		
<p>(42) Aby ułatwić ocenę zgodności z wymogami dotyczącymi minimalizowania ilości stosowanych opakowań, należy przewidzieć domniemanie zgodności w przypadku opakowań zgodnych z normami zharmonizowanymi przyjętymi zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1025/2012 w celu określenia szczegółowych specyfikacji technicznych tych wymogów oraz określić wymierne kryteria projektowe, w tym, w stosownych przypadkach, maksymalną masę lub limity pustej przestrzeni dla określonych formatów opakowań, jak również domyślne, znormalizowane projekty opakowań, które spełniają wymóg minimalizowania ilości stosowanych opakowań.</p>		
<p>(43) Aby promować obieg zamknięty i zrównoważone wykorzystanie opakowań, należy wprowadzać zachęty do stosowania opakowań wielokrotnego użytku i systemów ponownego użycia. W tym celu konieczne jest wyjaśnienie pojęcia opakowania wielokrotnego użytku oraz zapewnienie, by było ono powiązane nie tylko z projektem opakowania, który powinien umożliwiać maksymalną liczbę podróży lub rotacji oraz zachowanie</p>		

<p>wymogów bezpieczeństwa, jakości i higieny podczas opróżniania, rozładunku, powtórnego napełniania lub załadunku, ale także z tworzeniem systemów ponownego użycia z zachowaniem minimalnych wymogów określonych w niniejszym rozporządzeniu. Aby ułatwić ocenę zgodności z wymogami dotyczącymi opakowań wielokrotnego użytku, należy przewidzieć domniemanie zgodności w przypadku opakowań zgodnych z normami zharmonizowanymi przyjętymi zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1025/2012 w celu określenia szczegółowych specyfikacji technicznych tych wymogów oraz określić kryteria i formaty opakowań wielokrotnego użytku, w tym minimalną liczbę podróży lub rotacji, znormalizowane projekty, a także wymagania dotyczące systemów ponownego użycia, w tym wymagania dotyczące higieny.</p>		
<p>(44) Konieczne jest informowanie konsumentów i umożliwienie im odpowiedniego usuwania odpadów opakowaniowych, w tym kompostowalnych lekkich i bardzo lekkich plastikowych toreb na zakupy. Najwłaściwszym sposobem osiągnięcia tego celu jest ustanowienie zharmonizowanego systemu etykietowania opartego na składzie materiałowym opakowań na potrzeby sortowania odpadów oraz powiązanie go z odpowiednimi etykietami na pojemnikach na odpady.</p>		
<p>(45) Aby ułatwić konsumentom sortowanie i usuwanie odpadów opakowaniowych, należy wprowadzić system zharmonizowanych symboli, które powinny być umieszczane zarówno na opakowaniach, jak i na pojemnikach na odpady, co pozwoli konsumentom na identyfikację symboli przy unieszkodliwianiu odpadów. Symbole powinny umożliwiać właściwe gospodarowanie odpadami, ponieważ powinny dostarczać konsumentom informacji o właściwościach kompostowalnych takich opakowań, w szczególności w celu uniknięcia sytuacji, w której konsumenci są błędnie przekonani, że opakowania kompostowalne nie nadają się do kompostowania w gospodarstwach domowych. Podejście to powinno usprawnić selektywną zbiórkę odpadów opakowaniowych, prowadząc do podniesienia jakości recyklingu odpadów opakowaniowych, oraz wprowadzić pewien stopień harmonizacji systemów zbierania odpadów opakowaniowych na rynku wewnętrznym. Konieczne jest również zharmonizowanie symboli związanych z systemami kaucyjnymi. Biorąc pod uwagę, że opakowania transportowe nie podlegają zbieraniu w ramach systemów zbierania odpadów komunalnych, opakowania te</p>		

powinny być wyłączone z obowiązku stosowania tych symboli, z wyjątkiem opakowań dla handlu elektronicznego.		
(46) Umieszczanie na etykiecie informacji o zawartości materiałów z recyklingu w opakowaniach nie powinno być obowiązkowe, ponieważ informacja ta nie ma decydującego znaczenia dla zapewnienia właściwego przetwarzania opakowań po końcu przydatności do użycia. Jednakże na podstawie niniejszego rozporządzenia wytwórcy będą zobowiązani do osiągnięcia celów dotyczących zawartości materiałów z recyklingu i mogą chcieć umieszczać tę informację na swoich opakowaniach, aby poinformować o tym konsumentów. Aby zapewnić przekazywanie tych informacji w sposób zharmonizowany w całej Unii, należy zharmonizować system etykietowania informujący o zawartości materiałów z recyklingu.		
(47) Aby poinformować użytkowników końcowych o przydatności do ponownego użycia, dostępności systemów ponownego użycia i lokalizacji punktów zbierania opakowań wielokrotnego użytku, na takich opakowaniach powinien znajdować się kod QR lub inny nośnik danych, który dostarcza takich informacji. Kod QR powinien również ułatwiać śledzenie oraz zliczanie podróży i rotacji. Ponadto opakowania handlowe wielokrotnego użytku należy wyraźnie oznaczyć w punkcie sprzedaży.		
(48) Nie należy umieszczać wielu etykiet na opakowaniach. Aby tego uniknąć, w przypadku gdy inne przepisy Unii wymagają, aby informacje na temat produktu w opakowaniu były dostępne w formie cyfrowej za pośrednictwem nośnika danych, informacje wymagane w odniesieniu do opakowania na podstawie niniejszego rozporządzenia oraz informacje wymagane w odniesieniu do produktu w opakowaniu powinny być dostępne za pośrednictwem tego samego nośnika danych. Taki nośnik danych powinien być zgodny z wymogami niniejszego rozporządzenia lub innych odnośnych przepisów Unii. W szczególności, jeżeli produkt w opakowaniu jest objęty rozporządzeniem [w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów] lub innymi przepisami Unii wymagającymi cyfrowego paszportu produktu, ten cyfrowy paszport produktu powinien być również wykorzystywany do przekazywania odpowiednich informacji na podstawie niniejszego rozporządzenia.		

<p>(49) Aby wspierać osiągnięcie celów niniejszego rozporządzenia, konsumenci powinni być chronieni przed wprowadzającymi w błąd i mylącymi informacjami na temat właściwości i właściwego przetwarzania po końcu przydatności do użycia tych opakowań, dla których na podstawie niniejszego rozporządzenia ustanowiono zharmonizowane etykiety. Na całym terytorium objętym systemem rozszerzonej odpowiedzialności producenta powinno być możliwe zidentyfikowanie opakowania objętego tym systemem przy pomocy symbolu akredytacji. Symbol ten powinien być zrozumiały i jednoznaczny dla konsumentów lub użytkowników w odniesieniu do zdolności opakowania do recyklingu. W tym celu można uznać, że symbol Zielonego Punktu, stosowany w niektórych państwach członkowskich jako oznaczenie, że producent wniósł wkład finansowy do krajowego systemu odzysku opakowań³¹, mógłby wprowadzać konsumentów w błąd i sugerować, że opakowania oznaczone takim symbolem zawsze nadają się do recyklingu.</p>		
<p>(50) Aby zapewnić jednolite warunki wdrażania wymogów dotyczących etykietowania, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów wykonawczych zgodnie z art. 291 Traktatu w celu dalszej poprawy sortowania odpadów, ustanowienia warunków określania składu materiałowego opakowań za pomocą technologii znakowania cyfrowego oraz określenia szczegółowych zharmonizowanych specyfikacji dotyczących wymogów w odniesieniu do etykietowania opakowań i pojemników na odpady ustanowionych na podstawie niniejszego rozporządzenia. Przy opracowywaniu tych specyfikacji Komisja powinna uwzględniać informacje naukowe lub inne dostępne informacje techniczne, w tym odpowiednie normy międzynarodowe. W związku z wprowadzeniem nowego systemu decyzja Komisji 97/129/WE³² powinna zostać uchylona po upływie 42 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, a jej treść włączona do przyjętego aktu wykonawczego</p>		
<p>(51) Podmioty gospodarcze powinny zapewnić, aby opakowania spełniały wymagania wynikające z niniejszego rozporządzenia. Podmioty gospodarcze powinny podjąć odpowiednie środki w celu zapewnienia takiej zgodności w odniesieniu do swojej roli w łańcuchu dostaw, aby zapewnić swobodny przepływ opakowań na rynku wewnętrznym oraz poprawić jego zrównoważoność</p>		

(52) Do przeprowadzenia procedury oceny zgodności przewidzianej na podstawie niniejszego rozporządzenia najbardziej kompetentny jest wytwórca, ponieważ ma on dokładną wiedzę o procesie projektowania i produkcji. Taka ocena zgodności powinna zatem pozostać wyłącznym obowiązkiem wytwórcy.		
(53) Należy zapewnić, by dostawcy opakowań lub materiałów opakowaniowych dostarczali wytwórcy wszelkie informacje i dokumentację niezbędną do wykazania przez wytwórcę zgodności opakowania i materiałów opakowaniowych. Wspomniane informacje i wspomniana dokumentacja powinny być dostarczane w formie papierowej albo elektronicznej.		
(54) W celu zabezpieczenia funkcjonowania rynku wewnętrznego należy zapewnić, aby opakowania pochodzące z państw trzecich wprowadzane na rynek Unii były zgodne z niniejszym rozporządzeniem, niezależnie od tego, czy są przywożone jako samoistne opakowanie czy jako składnik produktu w opakowaniu. W szczególności konieczne jest zapewnienie, aby wytwórcy przeprowadzali odpowiednie procedury oceny zgodności w odniesieniu do tych opakowań. Importerzy powinni zatem zapewnić, by opakowania, które wprowadzają do obrotu, spełniały te wymogi oraz by właściwe organy krajowe mogły kontrolować dokumentację sporządzaną przez wytwórców.		
(55) Wprowadzając opakowanie do obrotu, każdy importer powinien podać na opakowaniu swoją nazwę, zarejestrowaną nazwę handlową lub zarejestrowany znak towarowy oraz adres pocztowy, a także – o ile są dostępne – środki komunikacji elektronicznej, za pomocą których można się z nim skontaktować. W przypadku gdy umieszczenie takiego oznaczenia na opakowaniu jest niemożliwe, należy wprowadzić wyjątki od tej zasady.		
(56) Kiedy dystrybutor udostępnia opakowanie na rynku po jego wprowadzeniu do obrotu przez wytwórcę lub importera, powinien on działać z należytą starannością w odniesieniu do mających zastosowanie wymogów niniejszego rozporządzenia. Dystrybutor powinien także zapewnić, aby jego postępowanie z opakowaniem nie miało negatywnego wpływu na jego zgodność z tymi wymogami.		

(57) Dystrybutorzy i importerzy, ze względu na bliski związek z rynkiem i ważną rolę w zapewnianiu zgodności opakowań, powinni być zaangażowani w zadania związane z nadzorem rynku, realizowane przez właściwe organy krajowe, oraz powinni być przygotowani do aktywnego udziału w wykonywaniu tych zadań poprzez dostarczanie tym organom wszystkich niezbędnych informacji dotyczących danego produktu.		
(58) Każdy importer lub dystrybutor wprowadzający do obrotu opakowanie pod własną nazwą lub własnym znakiem towarowym albo modyfikujący produkt w sposób, który może wpłynąć na zgodność produktu z niniejszym rozporządzeniem, powinien być uznany za wytwórcę i przejść obowiązki wytwórcy.		
(59) Zapewnienie identyfikowalności opakowania w całym łańcuchu dostaw ułatwia organom nadzoru rynku realizację zadania polegającego na identyfikacji podmiotów gospodarczych, które wprowadziły do obrotu lub udostępniły na rynku opakowania niespełniające wymogów. Podmioty gospodarcze powinny zatem być zobowiązane do przechowywania przez określony czas informacji na temat swoich transakcji.		
(60) Problem wytwarzania nadmiernej ilości odpadów opakowaniowych nie może być w pełni rozwiązany przez ustanowienie obowiązków w zakresie projektowania opakowań. W przypadku niektórych rodzajów opakowań należy nałożyć na podmioty gospodarcze obowiązki w zakresie zmniejszenia pustej przestrzeni przy stosowaniu takich opakowań. W przypadku opakowań zbiorczych, transportowych i opakowań dla handlu elektronicznego, stosowanych przy dostarczaniu produktów dystrybutorom końcowym lub użytkownikom końcowym, współczynnik pustej przestrzeni nie powinien przekraczać 40 %. Zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami należy umożliwić zwolnienie z tego obowiązku podmiotom gospodarczym wykorzystującym opakowania handlowe jako opakowania dla handlu elektronicznego.		
(61) Aby zapewnić wysoki poziom ochrony środowiska na rynku wewnętrznym oraz wysoki poziom bezpieczeństwa i higieny żywności, a także ułatwić osiągnięcie celów w zakresie zapobiegania		

<p>powstawaniu odpadów opakowaniowych, nie należy dopuszczać do wprowadzania do obrotu opakowań zbędnych lub takich, które można wyeliminować. Wykaz takich formatów opakowań znajduje się w załączniku V do niniejszego rozporządzenia. Aby zapewnić dostosowanie wykazu do postępu naukowo-technicznego, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 Traktatu w celu zmiany wykazu.</p>		
<p>(62) Aby dążyć do osiągnięcia celu, jakim jest obieg zamknięty i zrównoważone wykorzystanie opakowań, należy ograniczyć ryzyko, że opakowania wprowadzone do obrotu jako opakowania wielokrotnego użytku nie zostaną w praktyce ponownie użyte, oraz sprawić, by konsumenci zwracali opakowania wielokrotnego użytku. Najwłaściwszym sposobem osiągnięcia tego celu jest zobowiązanie podmiotów gospodarczych, które korzystają z opakowań wielokrotnego użytku, do ustanowienia systemu ponownego użycia, co pozwoli na obieg, rotację i wielokrotne użycie takich opakowań. Aby zapewnić maksymalne korzyści z funkcjonowania takich systemów, należy ustanowić minimalne wymagania dla systemów o obiegu otwartym i obiegu zamkniętym. Potwierdzenie zgodności opakowań wielokrotnego użytku z funkcjonującym systemem ponownego użycia powinno być również elementem dokumentacji technicznej takich opakowań.</p>		
<p>(63) Opakowanie wielokrotnego użytku musi być bezpieczne dla użytkowników. W związku z tym podmioty gospodarcze oferujące produkty w opakowaniach wielokrotnego użytku muszą zapewnić, by przed ponownym użyciem opakowanie wielokrotnego użytku zostało poddane procesowi odnowienia, dla którego należy określić wymagania.</p>		
<p>(64) Opakowanie wielokrotnego użytku staje się odpadem w rozumieniu art. 3 pkt 1 dyrektywy 2008/98/WE, gdy jego posiadacz pozbywa się go, zamierza się pozbyć, lub do którego pozbycia został zobowiązany. Opakowania wielokrotnego użytku w procesie odnowienia nie są zwykle uznawane za odpady.</p>		
<p>(65) Aby stworzyć zachętę do zapobiegania powstawaniu odpadów, należy wprowadzić nowe pojęcie „powtórnego napełniania”. Powtórne napełnianie należy uznać za szczególny środek zapobiegania powstawaniu odpadów, który zalicza się na poczet</p>		

osiągnięcia celów w zakresie ponownego użycia i powtórnego napełniania i jest konieczny do ich osiągnięcia. Jednakże pojemniki będące własnością konsumenta, pełniące funkcję opakowania w kontekście powtórnego napełniania, takie jak filizanki, kubki, butelki lub pudełka wielokrotnego użytku, nie są opakowaniami w rozumieniu niniejszego rozporządzenia.		
(66) W przypadku gdy podmioty gospodarcze oferują możliwość zakupu produktów w drodze powtórnego napełniania, powinny one zapewnić, by ich punkty napełniania spełniały określone wymagania w celu zapewnienia zdrowia i bezpieczeństwa konsumentów. W tym kontekście, w przypadku gdy konsumenci używają własnych pojemników, podmioty gospodarcze powinny zatem informować o warunkach bezpiecznego powtórnego napełniania i używania tych pojemników. W celu stworzenia zachęty do powtórnego napełniania, podmioty gospodarcze nie powinny udostępniać w punktach napełniania opakowań bezpłatnych lub niewchodzących w skład systemu kaucyjnego.		
(67) Aby zmniejszyć wzrastający udział opakowań jednorazowego użytku oraz rosnącą ilość wytwarzanych odpadów opakowaniowych, konieczne jest ustanowienie ilościowych celów w zakresie ponownego użycia i powtórnego napełniania opakowań w sektorach, które oceniono jako mające największy potencjał w zakresie zmniejszenia ilości odpadów opakowaniowych, a mianowicie w sektorze żywności i napojów na wynos, dużych artykułów AGD oraz opakowań transportowych. Oceny tej dokonano na podstawie takich czynników jak funkcjonujące systemy ponownego użycia, konieczność stosowania opakowań oraz możliwość spełnienia wymagań funkcjonalnych w zakresie szczelności, porządku, zdrowia, higieny i bezpieczeństwa. Uwzględniono również różnice między produktami oraz systemami ich wytwarzania i dystrybucji. Oczekuje się, że wyznaczenie celów będzie wspierać innowacyjność i zwiększać udział rozwiązań polegających na ponownym użyciu i powtórnym napełnianiu. Nie należy dopuszczać do stosowania opakowań jednorazowego użytku na żywność i napoje nakładane/nalewane i spożywane na terenie obiektu w sektorze HORECA.		
(68) Aby zwiększyć skuteczność wprowadzonych środków i zapewnić równe traktowanie podmiotów gospodarczych, należy		

<p>wyznaczyć podmiotom gospodarczym cele w zakresie ponownego użycia i powtórnego napełniania. W przypadku celów dotyczących napojów należy dodatkowo objąć nimi również wytwórców, ponieważ podmioty te są w stanie kontrolować formaty opakowań stosowanych do oferowanych przez siebie produktów. Cele powinny być obliczane jako procent ilości produktu sprzedawanego w opakowaniach wielokrotnego użytku w ramach systemu ponownego użycia lub w drodze powtórnego napełniania lub, w przypadku opakowań transportowych, jako procent liczby użyć. Cele powinny być neutralne pod względem materiałowym. Aby zapewnić jednolite warunki realizacji celów dotyczących ponownego użycia i powtórnego napełniania, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktu wykonawczego w sprawie metody obliczania stopnia realizacji celów zgodnie z art. 291 Traktatu.</p>		
<p>(69) Niektóre zastosowania formatów opakowań transportowych jednorazowego użytku nie są konieczne, ponieważ dostępny jest szeroki asortyment dobrze funkcjonujących alternatywnych opakowań wielokrotnego użytku. Aby zapewnić skuteczne stosowanie takich rozwiązań alternatywnych, należy wymagać od podmiotów gospodarczych, aby w przypadku transportu produktów między różnymi obiektami tego samego podmiotu gospodarczego lub między podmiotem gospodarczym a przedsiębiorstwami powiązanymi lub partnerskimi stosowały wyłącznie opakowania transportowe wielokrotnego użytku w odniesieniu do formatów opakowań takich jak palety, składane skrzynie z tworzywa sztucznych, skrzynie z tworzyw sztucznych, duże pojemniki do przewozu luzem, zarówno sztywne, jak i elastyczne, lub bębny. Z tych samych powodów obowiązek ten powinien dotyczyć podmiotów gospodarczych przewożących produkty w obrębie jednego państwa członkowskiego.</p>	<p>69) Niektóre zastosowania formatów opakowań transportowych jednorazowego użytku nie są konieczne, ponieważ dostępny jest szeroki asortyment dobrze funkcjonujących alternatywnych opakowań wielokrotnego użytku. Aby zapewnić skuteczne stosowanie takich rozwiązań alternatywnych, należy wymagać od podmiotów gospodarczych, aby w przypadku transportu produktów między różnymi obiektami tego samego podmiotu gospodarczego lub między podmiotem gospodarczym a przedsiębiorstwami powiązanymi lub partnerskimi stosowały wyłącznie opakowania transportowe wielokrotnego użytku w odniesieniu do formatów opakowań takich jak palety, składane skrzynie z tworzywa sztucznych, skrzynie z tworzyw sztucznych, duże pojemniki do przewozu luzem, zarówno sztywne, jak i elastyczne, lub bębny bębny niemające kontaktu z żywnością. Z tych samych powodów obowiązek ten powinien dotyczyć podmiotów gospodarczych przewożących produkty w obrębie jednego państwa członkowskiego.</p>	
<p>(70) Osiągnięcie celów w zakresie ponownego użycia i powtórnego napełniania może stanowić wyzwanie dla mniejszych podmiotów gospodarczych. Dlatego niektóre podmioty gospodarcze powinny być zwolnione z obowiązku osiągnięcia celów w zakresie ponownego użycia opakowań, jeżeli wprowadzają do obrotu ilość opakowań nieprzekraczającą określonej ilości lub spełniają kryteria definicji mikroprzedsiębiorstwa zgodnie z zaleceniem Komisji 2003/361³³ lub ich powierzchnia sprzedaży, w tym wszystkie powierzchnie magazynowe i wysyłkowe, nie przekracza</p>		

określonego limitu powierzchni. Należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 Traktatu w zakresie ustanowienia celów dotyczących ponownego użycia i powtórnego napełnienia w odniesieniu do innych produktów, ustanowienia dalszych odstępstw dla innych podmiotów gospodarczych lub zwolnienia określonych formatów opakowań objętych celami dotyczącymi ponownego użycia lub powtórnego napełnienia w przypadku poważnych problemów związanych z higieną, bezpieczeństwem żywności lub ochroną środowiska, uniemożliwiających osiągnięcie tych celów.		
(71) Aby umożliwić weryfikację osiągnięcia celów w zakresie ponownego użycia i powtórnego napełnienia, konieczne jest, aby odpowiednie podmioty gospodarcze przedstawiały właściwym organom sprawozdania. Podmioty gospodarcze powinny przekazywać odpowiednie dane za każdy rok kalendarzowy, począwszy od 1 stycznia 2030 r. Państwa członkowskie powinny udostępniać te dane do wiadomości publicznej.		
(72) W związku z utrzymującym się wysokim poziomem zużycia plastikowych toreb na zakupy, nieefektywnym korzystaniem z zasobów i potencjałem zaśmiecania należy utrzymać przepisy mające na celu osiągnięcie trwałego zmniejszenia zużycia plastikowych toreb na zakupy, co zostało już ustanowione w dyrektywie 94/62/WE zmienionej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/720 ³⁴ . W świetle obecnych rozbieżnych podejść i ograniczonych wymogów w zakresie sprawozdawczości dotyczącej plastikowych toreb na zakupy trudno jest ocenić, czy środki wprowadzone przez państwa członkowskie mające na celu zmniejszenie zużycia osiągnęły cel „trwałego” zmniejszenia zużycia takich toreb, a także czy nie zwiększyły zużycia innych rodzajów plastikowych toreb na zakupy. Konieczne jest zatem ujednoczenie definicji trwałego zmniejszenia zużycia i ustalenie wspólnego celu, jak również wprowadzenie nowych wymogów w zakresie sprawozdawczości.		
(73) W świetle wyników badania oceniającego w zakresie plastikowych toreb na zakupy ³⁵ należy podjąć dalsze środki w celu zmniejszenia zużycia lekkich plastikowych toreb na zakupy i oceny ewentualnych skutków zastąpienia ich bardzo lekkimi plastikowymi		

torbami na zakupy i grubszymi plastikowymi torbami na zakupy o grubości powyżej 50 mikronów.		
(74) Środki wprowadzane przez państwa członkowskie w celu osiągnięcia trwałego zmniejszenia zużycia lekkich plastikowych toreb na zakupy na ich terytorium mogą obejmować stosowanie krajowych celów dotyczących zmniejszenia, utrzymywanie lub wprowadzanie instrumentów ekonomicznych i ograniczeń rynkowych, pod warunkiem że te ograniczenia są proporcjonalne i niedyskryminujące. Takie środki mogą się różnić w zależności od wpływu lekkich plastikowych toreb na zakupy na środowisko podczas ich odzyskiwania lub unieszkodliwiania, ich właściwości kompostowalnych, ich trwałości lub konkretnego zamierzonego wykorzystania.		
(75) W celu zapewnienia skutecznego i zharmonizowanego stosowania wymogów w zakresie zrównoważoności przyjętych na podstawie niniejszego rozporządzenia, pomiaru zgodności z tymi wymogami należy dokonywać, stosując wiarygodne, dokładne i powtarzalne metody, w których uwzględnia się powszechnie uznane najnowocześniejsze metody.		
(76) W celu zapewnienia, aby na rynku wewnętrznym nie występowały bariery w handlu, należy zharmonizować na poziomie Unii wymogi dotyczące zrównoważoności opakowań, w tym dotyczące substancji potencjalnie niebezpiecznych w opakowaniach, opakowań kompostowalnych, minimalizowania ilości stosowanych opakowań, opakowań wielokrotnego użytku i systemów ponownego użycia. Aby ułatwić ocenę zgodności z tymi wymogami, w tym metodami badań, pomiarów lub obliczeń, należy przewidzieć domniemanie zgodności w przypadku opakowań i produktów w opakowaniu zgodnych z normami zharmonizowanymi przyjętymi zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1025/2012 w celu określenia szczegółowych specyfikacji technicznych tych wymogów, w szczególności tymi normami, które dotyczą cyklu życia opakowań i produktów w opakowaniu, odzwierciedlają przeciętny zakres zachowań konsumentów i są skonstruowane tak, by skutecznie zniechęcać do celowego i niezamierzonego obchodzenia przepisów.		
(77) W przypadku braku norm zharmonizowanych jako rozwiązanie rezerwowe należy stosować odwoływanie się do wspólnych		

<p>specyfikacji technicznych, ułatwiający wytwórcy spełnienie wymogów w zakresie zrównoważoności, na przykład jeżeli występują nieuzasadnione opóźnienia w ustanawianiu normy zharmonizowanej. Ponadto zastosowanie tego rozwiązania powinno być możliwe w przypadku, gdy Komisja ograniczyła lub wycofała odniesienia do odpowiednich norm zharmonizowanych zgodnie z art. 11 ust. 5 rozporządzenia (UE) nr 1025/2012. Zgodność ze wspólnymi specyfikacjami technicznymi przyjętymi przez Komisję w drodze aktów wykonawczych powinna również uzasadniać domniemanie zgodności.</p>		
<p>(78) Aby zapewnić jednolite warunki odwoływania się do wspólnych specyfikacji technicznych, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów wykonawczych zgodnie z art. 291 Traktatu w celu ustanawiania, zmiany lub uchylania wspólnych specyfikacji technicznych dotyczących wymogów w zakresie zrównoważoności, etykietowania i systemów ponownego użycia oraz przyjmowania metod badań, pomiarów lub obliczeń.</p>		
<p>(79) Aby zapewnić spójność z innymi przepisami prawa Unii, procedurę oceny zgodności powinien stanowić moduł wewnętrznej kontroli produkcji zawarty w niniejszym rozporządzeniu, opracowany na podstawie modułów zawartych w decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr 768/2008/WE³⁶.</p>		
<p>(80) Oznakowanie CE na opakowaniu nie powinno wskazywać na zgodność opakowania z wymogami niniejszego rozporządzenia, a jedynie wskazywać na zgodność produktu w opakowaniu z obowiązującymi przepisami Unii dotyczącymi produktów, jeśli mają one zastosowanie. Przepisy Unii dotyczące produktów wymagają bowiem zazwyczaj umieszczenia oznakowania CE dotyczącego produktu albo na samym produkcie, albo na jego opakowaniu. Wprowadzenie wymogu oznakowania CE na opakowaniu w celu wykazania zgodności z wymogami niniejszego rozporządzenia może prowadzić do niejasności i nieporozumień co do tego, czy oznakowanie odnosi się do samego opakowania, czy do produktu w opakowaniu, co ostatecznie może prowadzić do niepewności co do faktycznego bezpieczeństwa i zgodności danych produktów w opakowaniach.</p>		

(81) Zgodność samego opakowania z wymogami niniejszego rozporządzenia powinna być natomiast wykazana za pomocą deklaracji zgodności UE.		
(82) Wytwórcy powinni sporządzić deklarację zgodności UE, zawierającą wymagane informacje na temat zgodności opakowań z niniejszym rozporządzeniem. Inne przepisy Unii również mogą nakładać na wytwórców obowiązek sporządzenia deklaracji zgodności UE. Aby zagwarantować skuteczny dostęp do informacji do celów nadzoru rynku, w odniesieniu do wszystkich aktów Unii należy sporządzić pojedynczą deklarację zgodności UE. W celu zmniejszenia obciążenia administracyjnego podmiotów gospodarczych powinno być możliwe, aby wspomniana pojedyncza deklaracja zgodności UE miała formę dokumentacji składającej się z odpowiednich indywidualnych deklaracji zgodności.		
(83) Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 ³⁷ określono ramy nadzoru rynku produktów i kontroli produktów pochodzących z państw trzecich. Rozporządzenie to powinno mieć zastosowanie do opakowań objętych niniejszym rozporządzeniem, tak aby opakowania korzystające ze swobodnego przepływu towarów w Unii spełniały wymogi zapewniające wysoki poziom ochrony interesów publicznych, takich jak zdrowie ludzkie, bezpieczeństwo i ochrona środowiska.		
(84) Należy ulepszyć gospodarowanie odpadami w Unii w celu ochrony, zachowania i poprawy jakości środowiska, ochrony zdrowia ludzkiego, zapewnienia rozsądnego i efektywnego i racjonalnego wykorzystywania zasobów naturalnych, propagowania zasad gospodarki o obiegu zamkniętym, rozszerzenia możliwości wykorzystania energii odnawialnej, zwiększenia efektywności energetycznej, zmniejszenia zależności Unii od importowanych zasobów, zapewnienia nowych możliwości gospodarczych i przyczyniania się do długoterminowej konkurencyjności. Bardziej efektywne korzystanie z zasobów przyniosłoby także znaczne oszczędności netto dla unijnych przedsiębiorstw, organów publicznych i konsumentów, zmniejszając jednocześnie całkowitą ilość rocznych emisji gazów cieplarnianych.		

<p>(85) Pomimo wymogów i celów w zakresie minimalizowania ilości stosowanych opakowań określonych w dyrektywie 94/62/WE ilość wytwarzanych odpadów opakowaniowych wzrasta w ujęciu bezwzględny i w przeliczeniu na mieszkańca, a tendencje wskazują na dalszy wyraźny spadek ponownego użycia i powtórnego napełniania opakowań, do czego przyczynia się jeszcze większa konsumpcja żywności i napojów kupowanych „na wynos” i handel elektroniczny. W miarę ewolucji produktów, materiałów i wzorców konsumpcji nastąpił znaczny wzrost wykorzystania opakowań jednorazowego użytku, zwłaszcza opakowań jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych. Jest to powiązane z krajobrazem handlu detalicznego, gdzie mamy do czynienia z większymi sieciami dystrybucji, które wytwarzają i pakują produkty na szybkich liniach pakujących, co wywiera łączną presję na ograniczenie rynku ponownego użycia i powtórnego napełniania.</p>		
<p>(86) W celu monitorowania i weryfikowania przestrzegania przez producentów i organizacje odpowiedzialności producenta obowiązków w ramach rozszerzonej odpowiedzialności producenta dotyczących zbierania i przetwarzania odpadów pochodzących z ich produktów niezbędne jest, by państwa członkowskie wyznaczyły co najmniej jeden właściwy organ.</p>		
<p>(87) Aby zapewnić lepsze, bardziej terminowe i jednolite wdrażanie obowiązków przez państwa członkowskie oraz przewidzieć wszelkie niedociągnięcia we wdrażaniu, należy utrzymać system sprawozdań wczesnego ostrzegania, umożliwiający wykrycie uchybień i podjęcie działań przed upływem terminów osiągnięcia celów. Rozszerzenie tego systemu, który na podstawie dyrektywy 94/62/WE obejmował osiągnięcie celów recyklingu, powinno obejmować również nałożenie na państwa członkowskie obowiązku osiągnięcia do 2030 r. i 2035 r. celów dotyczących zmniejszenia ilości odpadów opakowaniowych.</p>		
<p>(88) Ponieważ gospodarowanie opakowaniami i odpadami opakowaniowymi jest ważnym elementem gospodarowania odpadami w ogóle, państwa członkowskie powinny poświęcić tej kwestii osobny rozdział w planach gospodarki odpadami przygotowywanych w ramach realizacji obowiązku określonego w dyrektywie 2008/98/WE. Szczególną uwagę należy zwrócić na</p>		

środki dotyczące zapobiegania powstawaniu odpadów oraz ich ponownego użycia.		
(89) Niniejsze rozporządzenie opiera się na przepisach dotyczących gospodarowania odpadami oraz ogólnych przepisach określonych w dyrektywie 2008/98/WE.		
(90) Zapobieganie powstawaniu odpadów jest najbardziej skutecznym sposobem na poprawę efektywności wykorzystania zasobów i zmniejszenie oddziaływania odpadów na środowisko. Ważne jest zatem, aby podmioty gospodarcze wprowadzały odpowiednie środki służące ograniczaniu wytwarzania odpadów poprzez eliminację nadmiernej ilości opakowań oraz ograniczenie stosowania niektórych formatów opakowań, wydłużenie okresu trwałości opakowań, przeprojektowanie produktów w taki sposób, aby nie stosować opakowań lub stosować mniejszą ilość opakowań, w tym w sprzedaży luzem, a także poprzez przejście z opakowań jednorazowego użytku na opakowania wielokrotnego użytku.		
(91) Aby osiągnąć ambitne i trwałe ograniczenie wytwarzania odpadów opakowaniowych w ujęciu ogólnym, należy ustanowić cele dotyczące zmniejszenia ilości odpadów opakowaniowych na mieszkańca do 2030 r. Osiągnięcie celu zakładającego ograniczenie wytwarzania odpadów opakowaniowych o 5 % w 2030 r. w porównaniu z 2018 r. powinno wiązać się z ogólnym bezwzględnym zmniejszeniem ilości odpadów opakowaniowych o około 19 % średnio w całej Unii w 2030 r. w porównaniu z poziomem odniesienia z 2030 r. Państwa członkowskie powinny do 2035 r. ograniczyć wytwarzanie odpadów opakowaniowych o 10 % w porównaniu z 2018 r.; szacuje się, że pozwoli to na zmniejszenie ilości odpadów opakowaniowych o 29 % w porównaniu z poziomem odniesienia z 2030 r. Aby zapewnić kontynuację działań na rzecz zmniejszenia ilości odpadów po 2030 r., należy ustanowić na 2035 r. cel polegający na ograniczeniu wytwarzania odpadów opakowaniowych o 10 % w stosunku do 2018 r., co oznaczałoby zmniejszenie ilości odpadów opakowaniowych o 29 % w porównaniu z poziomem odniesienia, a na 2040 r. – cel polegający na ograniczeniu wytwarzania odpadów opakowaniowych o 15 % w stosunku do 2018 r., co oznacza zmniejszenie ilości odpadów opakowaniowych o 37 % w porównaniu z poziomem odniesienia.		

<p>(92) Państwa członkowskie mogą osiągnąć te cele za pomocą instrumentów ekonomicznych i innych środków zapewniających zachęty do stosowania hierarchii postępowania z odpadami, w tym środków wdrażanych w ramach systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta, a także poprzez promowanie tworzenia i skutecznego działania systemów ponownego użycia oraz zachęcanie podmiotów gospodarczych do oferowania użytkownikom końcowym dalszych możliwości powtórnego napełniania. Środki takie powinny być przyjmowane równolegle i dodatkowo do innych środków podejmowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia, mających na celu zmniejszenie ilości opakowań i odpadów opakowaniowych, takich jak wymogi dotyczące minimalizowania ilości stosowanych opakowań, cele w zakresie ponownego użycia i powtórnego napełniania, progi ilościowe oraz środki mające na celu osiągnięcie trwałego zmniejszenia zużycia lekkich plastikowych toreb na zakupy. Państwo członkowskie może, przy poszanowaniu ogólnych zasad ustanowionych w Traktacie i przestrzeganiu przepisów określonych w niniejszym rozporządzeniu, przyjmować przepisy wykraczające poza minimalne cele określone w niniejszym rozporządzeniu.</p>	<p>(92) Państwa członkowskie mogą osiągnąć te cele za pomocą instrumentów ekonomicznych i innych środków zapewniających zachęty do stosowania hierarchii postępowania z odpadami, w tym środków wdrażanych w ramach systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta, a także poprzez promowanie tworzenia i skutecznego działania systemów ponownego użycia oraz zachęcanie podmiotów gospodarczych do oferowania użytkownikom końcowym dalszych możliwości powtórnego napełniania. Środki takie powinny być przyjmowane równolegle i dodatkowo do innych środków podejmowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia, mających na celu zmniejszenie ilości opakowań i odpadów opakowaniowych, takich jak wymogi dotyczące minimalizowania ilości stosowanych opakowań, cele w zakresie ponownego użycia i powtórnego napełniania, progi ilościowe oraz środki mające na celu osiągnięcie trwałego zmniejszenia zużycia lekkich plastikowych toreb na zakupy, jak również zachęcanie i motywowanie do stosowania opakowań przeznaczonych do sprzedaży jako opakowań w handlu elektronicznym. Państwo członkowskie może, przy poszanowaniu ogólnych zasad ustanowionych w Traktacie i przestrzeganiu przepisów określonych w niniejszym rozporządzeniu, przyjmować przepisy wykraczające poza minimalne cele określone w niniejszym rozporządzeniu.</p>	<p><i>Przedsiębiorstwa działające w przeważającej mierze lub wyłącznie w sektorze handlu elektronicznego powinny być zachęcane do zwiększenia odsetka stosowanych przez nie opakowań zaprojektowanych na potrzeby handlu elektronicznego – tzw. opakowań producenckich w modelu ship-in-own-container. To opakowania produktów, w które pakowane są one fabrycznie i mogą w nich być wysyłane bez dodatkowych opakowań tj. bez umieszczania pudełka w pudełku.</i></p> <p><i>Skutecznym sposobem na osiągnięcie tego celu byłoby uznanie przez państwa członkowskie, że opakowania zaprojektowane na potrzeby handlu elektronicznego (w tzw. modelu ship-in-own-container) są wliczane do środków zapobiegających powstawaniu odpadów opakowaniowych, które mogłyby oni podjąć, aby zrealizować nowy cel ograniczenia ilości odpadów opakowaniowych o 5 % do 2030 r. (o 15 % do 2040 r.).</i></p>
<p>(93) W celu wdrożenia zasady „zanieczyszczający płaci” należy ustanowić obowiązki dotyczące gospodarowania odpadami opakowaniowymi w odniesieniu do producentów z uwzględnieniem każdego wytwórcy, importera lub dystrybutora, który – niezależnie od stosowanej techniki sprzedaży, w tym za pośrednictwem umów zawieranych na odległość zgodnie z definicją w art. 2 pkt 7 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE³⁸ – po raz pierwszy udostępnia opakowanie na terytorium państwa członkowskiego w ramach prowadzonej działalności zawodowej pod własną nazwą lub własnym znakiem towarowym.</p>		
<p>(94) Aby monitorować, czy producenci spełniają obowiązki finansowe i organizacyjne związane z zapewnieniem gospodarowania odpadami z opakowań, które po raz pierwszy udostępniają na rynku na terytorium państwa członkowskiego, należy we właściwym organie każdego państwa członkowskiego</p>		

ustanowić rejestr, którym organ ten będzie zarządzał, oraz nałożyć na producentów obowiązek zarejestrowania się w tym rejestrze.		
(95) Wymogi dotyczące rejestracji powinny być w jak największym stopniu zharmonizowane w całej Unii, aby ułatwić rejestrację, w szczególności w przypadku gdy producenci udostępniają opakowania w różnych państwach członkowskich. Aby zapewnić jednolite warunki wykonywania wymogów dotyczących rejestracji, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów wykonawczych zgodnie z art. 291 Traktatu w celu ustanowienia wspólnego formatu rejestracji i składania sprawozdań, z wyszczególnieniem danych, które mają znajdować się w sprawozdaniach.		
(96) Zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci” wyrażoną w art. 191 ust. 2 Traktatu istotne jest, aby producenci wprowadzający do obrotu na obszarze Unii opakowania i produkty w opakowaniu ponosili odpowiedzialność za gospodarowanie nimi po końcu przydatności do użycia. Należy przypomnieć, że zgodnie z dyrektywą 94/62/WE do 31 grudnia 2024 r. muszą zostać ustanowione systemy rozszerzonej odpowiedzialności producenta, ponieważ stanowią one najważniejszy środek do osiągnięcia tego celu i mogą mieć pozytywny wpływ na środowisko poprzez ograniczenie wytwarzania odpadów opakowaniowych oraz zwiększenie ich zbierania i recyklingu. Istnieją znaczne różnice w sposobie tworzenia tych systemów, ich skuteczności i zakresie odpowiedzialności producentów. W związku z tym, przepisy dotyczące rozszerzonej odpowiedzialności producenta ustanowione w dyrektywie 2008/98/WE powinny mieć zastosowanie ogólnie do systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta w odniesieniu do producentów opakowań i powinny zostać uzupełnione dalszymi przepisami szczegółowymi, gdy jest to konieczne i właściwe.		
(97) Producenci powinni mieć możliwość wykonywania tych obowiązków wspólnie poprzez organizacje odpowiedzialności producenta przejmujące odpowiedzialność w ich imieniu. Producenci lub organizacje odpowiedzialności producenta powinni mieć obowiązek posiadania zezwolenia udzielanego przez państwa członkowskie oraz powinni dokumentować m.in. fakt, że posiadają zasoby finansowe na pokrycie kosztów związanych z rozszerzoną		

<p>odpowiedzialnością producenta. Państwa członkowskie, ustanawiając przepisy administracyjne i proceduralne dotyczące udzielania zezwoleń producentom i organizacjom odpowiedzialności producenta w zakresie zgodności odpowiednio indywidualnej i zbiorowej, mogłyby różnicować procesy dla producentów indywidualnych i organizacji odpowiedzialności producenta w celu ograniczenia obciążenia administracyjnego producentów indywidualnych. Należy przypomnieć, że państwa członkowskie mogą udzielać zezwoleń na działalność wielu organizacji odpowiedzialności producenta, ponieważ konkurencja między nimi może prowadzić do większych korzyści dla konsumentów. Ponadto, ustanawiając środki zapewniające zawieranie umów z dystrybutorami, organami publicznymi lub osobami trzecimi zajmującymi się gospodarowaniem odpadami, państwa członkowskie powinny zezwolić na zawieranie umów wstępnych lub podobnych oraz wymagać, aby umowy wiążące były zawierane wyłącznie w rozsądnym terminie po uzyskaniu zezwolenia.</p>		
<p>(98) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065³⁹ zawiera przepisy dotyczące identyfikowalności przedsiębiorców, które określają bardziej szczegółowe obowiązki dla dostawców platform internetowych umożliwiających konsumentom zawieranie umów na odległość z producentami oferującymi opakowania konsumentom znajdującym się w Unii. Aby zapobiec uchylaniu się od obowiązków w zakresie rozszerzonej odpowiedzialności producenta, należy określić, w jaki sposób tacy dostawcy platform internetowych powinni wypełniać te obowiązki w odniesieniu do rejestrów producentów opakowań ustanowionych na podstawie niniejszego rozporządzenia. W tym kontekście dostawcy platform internetowych podlegających przepisom rozdziału III sekcja 4 rozporządzenia (UE) 2022/2065 i umożliwiających konsumentom zawieranie z producentami umów zawieranych na odległość powinni uzyskać od tych producentów informacje na temat zgodności z przepisami dotyczącymi rozszerzonej odpowiedzialności producenta określonymi w niniejszym rozporządzeniu. Przepisy dotyczące identyfikowalności przedsiębiorców sprzedających opakowania przez internet podlegają przepisom dotyczącym egzekwowania określonym w rozporządzeniu (UE) 2022/2065.</p>		

(99) Państwa członkowskie powinny przewidzieć środki dotyczące rozszerzonej odpowiedzialności producenta na podstawie niniejszego rozporządzenia, zgodnie z przepisami dyrektywy 2008/98/WE i niniejszego rozporządzenia.		
(100) Państwa członkowskie powinny ustanowić systemy zwrotu i zbierania odpadów opakowaniowych, zapewniające kierowanie odpadów do najbardziej odpowiedniego wariantu gospodarowania odpadami, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami. Systemy te powinny być dostępne dla wszystkich zainteresowanych stron, które będą chciały w nich uczestniczyć, w szczególności dla podmiotów gospodarczych i organów publicznych, a także powinny być tworzone z uwzględnieniem kwestii związanych z ochroną środowiska oraz zdrowiem, bezpieczeństwem i higieną konsumentów. Systemy zwrotu i zbierania powinny być stosowane, na podstawie niedyskryminacyjnych przepisów, również w przypadku opakowań produktów przywożonych.		
(101) Państwa członkowskie powinny ponadto podjąć działania propagujące recykling spełniający normy jakościowe dotyczące wykorzystania materiałów pochodzących z recyklingu w odpowiednich sektorach. Obowiązek ten jest szczególnie istotny w świetle ustalonej minimalnej zawartości procentowej materiałów z recyklingu w opakowaniach z tworzyw sztucznych.		
(102) Wykazano, że dobrze funkcjonujące systemy kaucyjne zapewniają bardzo wysoki poziom zbierania, szczególnie w przypadku butelek i puszek na napoje. Aby wesprzeć osiągnięcie celu dotyczącego selektywnej zbiórki butelek jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na napoje, który to cel określono w dyrektywie (UE) 2019/904, oraz aby dalej dążyć do osiągnięcia wysokich poziomów zbierania metalowych pojemników na napoje, państwa członkowskie powinny ustanowić systemy kaucyjne. Systemy te przyczynią się do zwiększenia podaży dobrej jakości surowców wtórnych nadających się do recyklingu w obiegu zamkniętym oraz do zmniejszenia ilości odpadowych pojemników na napoje.		
(103) Systemy kaucyjne powinny być obowiązkowe w przypadku butelek jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na napoje i metalowych pojemników jednorazowego użytku na napoje.		

<p>Państwa członkowskie mogą również podjąć decyzję o włączeniu do tych systemów innych opakowań, w szczególności szklanych butelek jednorazowego użytku, i powinny zapewnić, aby systemy kauczynne obejmujące formaty opakowań jednorazowego użytku, w szczególności szklane butelki jednorazowego użytku na napoje, były w równym stopniu dostępne w odniesieniu do opakowań wielokrotnego użytku, o ile jest to technicznie i ekonomicznie wykonalne. Powinny one rozważyć ustanowienie systemów kauczynnych także w odniesieniu do opakowań wielokrotnego użytku. W sytuacjach tego rodzaju państwo członkowskie powinno mieć możliwość, przy poszanowaniu ogólnych zasad ustanowionych w Traktacie i przestrzeganiu przepisów określonych w niniejszym rozporządzeniu, przyjęcia przepisów wykraczających poza minimalne wymogi określone w niniejszym rozporządzeniu.</p>		
<p>(104) Ze względu na charakter produktów oraz różnice w systemach ich produkcji i dystrybucji, systemy kauczynne nie powinny być jednak obowiązkowe w przypadku opakowań na wino, aromatyzowane produkty sektora wina, napoje spirytusowe oraz mleko i przetwory mleczne wymienione w części XVI załącznika I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013⁴⁰. Państwa członkowskie mogą ustanowić systemy kauczynne obejmujące również inne opakowania.</p>	<p>104) Ze względu na charakter produktów oraz różnice w systemach ich produkcji i dystrybucji, systemy kauczynne nie powinny być jednak obowiązkowe w przypadku opakowań na wino, aromatyzowane produkty sektora wina, napoje spirytusowe oraz mleko i przetwory mleczne wymienione w części XVI załącznika I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013⁴⁰. Państwa członkowskie mogą ustanowić systemy kauczynne obejmujące również inne opakowania.</p>	<p>Aby zagwarantować wzrost ponownego użycia opakowań we wszystkich formach zastosowania, w których ma to sens z punktu widzenia środowiska (środowiskowa ocena cyklu życia), cele związane z ponownym użyciem opakowań powinny zostać wdrożone przez wszystkie sektory napojów, bez dyskryminowania żadnego z nich.</p> <p>W aktualnym projekcie Komisji do 2030 roku producenci i ostateczni dystrybutorzy piwa będą musieli osiągnąć cel ponownego użycia opakowań na poziomie 10% (25% do 2040 roku). Tymczasem producenci wina skorzystają na niższym celu w zakresie ponownego użycia, tj. 5% do 2030 roku (15% do 2040 roku), natomiast alkohole wysokoprocentowe zostały całkowicie wyłączone z obowiązku przestrzegania jakichkolwiek wymagań odnośnie ponownego używania opakowań!</p> <p>Dyskryminacyjny charakter zapisów rozporządzenia pogłębia wymóg, aby dystrybutorzy piwa sprzedawanego na wynos (w pojemniku napełnianym w punkcie sprzedaży) osiągnęli do 2030 r. cel 20% ponownego użycia opakowań (80% do 2040 roku). Projekt Rozporządzenia nie daje żadnego wyjaśnienia dyskryminacji widocznej pomiędzy winami, alkoholami wysokoprocentowymi a innymi napojami alkoholowymi. Co więcej, tego typu dyskryminacja jest sprzeczna z celami w zakresie ochrony środowiska zawartymi w projekcie, które obejmują jak największą redukcję ogólnej ilości opakowań wprowadzanych na rynek UE, a co za tym idzie także odpadów opakowaniowych. Zgodnie z tą ambicją nie ma sensu wyłączenie pewnych sektorów</p>

		z obowiązku realizacji celów w zakresie ponownego użycia, chyba że miałyby to negatywny wpływ na środowisko.
(105) Wszystkie systemy kaucyjne powinny spełniać minimalne ogólne wymogi określone w niniejszym rozporządzeniu. Wymogi te pomogą zapewnić większą spójność i wyższe poziomy zwrotu w państwach członkowskich. Określono je na podstawie opinii zainteresowanych stron, analiz ekspertów i najlepszych praktyk dotyczących stosowania istniejących systemów kaucyjnych. Opracowano je w sposób umożliwiający wprowadzanie innowacji, a zarazem pozwalający na pewną elastyczność w dostosowywaniu do warunków lokalnych.		
(106) Państwa członkowskie i wszystkie zainteresowane strony zaangażowane w ustanawianie systemów kaucyjnych powinny dążyć do zapewnienia maksymalnej interoperacyjności tych systemów i współpracować z myślą o ułatwieniu konsumentom zwrotu opakowań – w szczególności na obszarach przygranicznych, w odniesieniu do których wykazano, że brak interoperacyjności powoduje niższe poziomy zwrotu.		
(107) Państwa członkowskie, które w dwóch kolejnych latach kalendarzowych poprzedzających wejście w życie tego obowiązku osiągną 90 % poziom zbierania docelowych rodzajów opakowań bez systemu kaucyjnego, mogą wystąpić z wnioskiem o nieustanawianie systemu kaucyjnego.		
(108) Jako szczególny środek zapobiegający powstawaniu odpadów opakowaniowych państwa członkowskie powinny aktywnie zachęcać do stosowania rozwiązań polegających na ponownym użyciu i powtórnym napełnianiu opakowań. Powinny one wspierać ustanowienie systemów ponownego użycia i powtórnego napełniania oraz monitorować ich funkcjonowanie i zgodność z normami higieny. Zachęca się państwa członkowskie do wprowadzenia również innych środków, takich jak ustanowienie systemów kaucyjnych obejmujących formaty opakowań wielokrotnego użytku, stosowanie zachęt gospodarczych lub ustanowienie wymogów dla dystrybutorów końcowych, aby udostępniali określony odsetek innych produktów niż te objęte celami w zakresie ponownego użycia i powtórnego napełniania w opakowaniach wielokrotnego użytku lub poprzez umożliwienie		

powtórnego napełniania, pod warunkiem, że takie wymogi nie spowodują fragmentacji jednolitego rynku i powstania barier w handlu.		
(109) Dyrektywę 94/62/WE zmieniono dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/852 ⁴¹ , w której określono cele recyklingu dla państw członkowskich do osiągnięcia do 2025 i 2030 r. Cele te oraz zasady ich obliczania należy utrzymać. Ponadto należy ustanowić środki ułatwiające osiągnięcie tych celów, takie jak wymogi w zakresie zrównoważoności dotyczące opakowań, a w szczególności przepisy odnoszące się do zdolności opakowań do recyklingu. W związku z tym przesunięcie terminów osiągnięcia celów recyklingu na 2030 r. nie powinno być możliwe.		
(110) W dyrektywie 94/62/WE nałożono na Komisję obowiązek dokonania przeglądu celów recyklingu dotyczących opakowań na 2030 r. w celu ich utrzymania lub, w stosownych przypadkach, zwiększenia. Celów ustalonych na 2030 r. nie należy jednak jeszcze zmieniać, ponieważ dowody wskazują, że niektóre państwa członkowskie nadal mają trudności z osiągnięciem istniejących celów. Z tego powodu należy wprowadzić środki zachęcające wytwórców do wprowadzania do obrotu opakowań w większym stopniu nadających się do recyklingu, a tym samym ułatwiające państwom członkowskim osiągnięcie celów recyklingu. W przyszłości należy przewidzieć obowiązek przedkładania Komisji sprawozdań dotyczących opakowań w większym stopniu nadających się do recyklingu, przy jednoczesnym zwiększeniu szczegółowości danych dotyczących przepływów opakowań. Umożliwi to Komisji dokonanie przeglądu celów pod kątem ich utrzymania lub zwiększenia. Aby uwzględnić skutki działań mających na celu poprawę zdolności opakowań do recyklingu, przegląd nie powinien odbyć się wcześniej niż przewidywana ogólna ocena rozporządzenia, tj. 8 lat po jego wejściu w życie. Podczas tego przeglądu należy również zwrócić uwagę na możliwość wprowadzenia nowych celów o większej szczegółowości niż obecne.		
(111) Cele recyklingu powinny być obliczane na podstawie masy odpadów opakowaniowych poddawanych recyklingowi. Państwa członkowskie powinny zapewnić wiarygodność i dokładność gromadzonych danych na temat odpadów opakowaniowych		

<p>poddanych recyklingowi. Zasadniczo faktyczny pomiar masy odpadów opakowaniowych zaliczanych do poddanych recyklingowi powinien być dokonywany w momencie, w którym odpady opakowaniowe są wprowadzane do procesu recyklingu. Niemniej jednak, aby ograniczyć obciążenia administracyjne, państwa członkowskie powinny, na ściśle określonych warunkach i na zasadzie odstępstwa od ogólnej zasady, być upoważnione do ustalania masy odpadów opakowaniowych poddanych recyklingowi na podstawie pomiaru masy materiału wyjściowego z każdego procesu sortowania, którą należy skorygować z wykorzystaniem średnich wskaźników strat występujących przed wprowadzeniem odpadów do procesów recyklingu. Straty materiałów występujące przed wprowadzeniem odpadów do procesu recyklingu, na przykład w wyniku sortowania lub innych działań wstępnych, nie powinny być włączane do ilości odpadów zgłaszanych jako poddane recyklingowi. Straty te można ustalić na podstawie elektronicznych rejestrów, specyfikacji technicznych, szczegółowych zasad obliczania średnich wskaźników strat dla różnych strumieni odpadów lub innych równoważnych środków. Państwa członkowskie powinny informować o takich środkach w sprawozdaniach z kontroli jakości, dołączonych do przekazywanych Komisji danych na temat recyklingu odpadów. Średnie wskaźniki strat powinny być w miarę możliwości ustalane na poziomie poszczególnych sortowni i powiązane z różnymi głównymi rodzajami odpadów, różnymi źródłami (takimi jak gospodarstwa domowe lub działalność gospodarcza), różnymi systemami zbierania i różnymi rodzajami procesów sortowania. Średnie wskaźniki strat powinny być stosowane jedynie wówczas, gdy nie są dostępne żadne inne wiarygodne dane, w szczególności w kontekście przemieszczania i wywozu odpadów. Ubytek masy materiałów lub substancji wskutek fizycznych lub chemicznych procesów transformacji, będący nieodłącznym elementem procesu recyklingu, w którym odpady opakowaniowe zostały rzeczywiście przetworzone w produkty, materiały lub substancje, nie powinien być odejmowany od masy odpadów zgłaszanych jako poddane recyklingowi.</p>		
<p>(112) W przypadku gdy obliczenie poziomu recyklingu stosuje się do tlenowego lub beztlenowego przetwarzania odpadów opakowaniowych ulegających biodegradacji, ilości odpadów, które są wprowadzane do przetwarzania tlenowego lub beztlenowego, mogą być zaliczane do odpadów poddanych recyklingowi, pod</p>		

<p>warunkiem że takie przetwarzanie powoduje wytworzenie materiału wyjściowego, który będzie wykorzystany jako produkt, materiał lub substancja z recyklingu. O ile materiałem wyjściowym z takiego procesu przetwarzania jest najczęściej kompost lub materiał pofermentacyjny, można byłoby również uwzględnić inne materiały wyjściowe, o ile zawierałyby one porównywalne ilości poddanej recyklingowi zawartości w stosunku do ilości przetworzonych odpadów opakowaniowych ulegających biodegradacji. W innych przypadkach, zgodnie z definicją recyklingu, na poczet realizacji celów recyklingu nie powinno być zaliczane powtórne przetwarzanie odpadów opakowaniowych ulegających biodegradacji na materiały, które mają być wykorzystywane jako paliwa lub inne środki wytwarzania energii, które są unieszkodliwiane lub mają być wykorzystane w innych procesach mających taki sam cel jak odzysk odpadów inny niż recykling.</p>		
<p>(113) W przypadku gdy odpadowe materiały opakowaniowe przestają być odpadami w wyniku działań wstępnych przed ich rzeczywistym ponownym przerobem, powinny zostać zaliczone jako poddane recyklingowi, pod warunkiem że są one przeznaczone do późniejszego ponownego przerobu w produkty, materiały lub substancje zarówno do ich pierwotnych celów, jak i innych. Na poczet realizacji celów recyklingu nie powinny być zaliczane materiały, które utraciły status odpadów, a które mają być użyte jako paliwa lub inne środki wytwarzania energii, które są używane do wypełniania wyrobisk, unieszkodliwiane lub mają być użyte w dowolnym procesie mającym taki sam cel jak odzysk odpadów inny niż recykling.</p>		
<p>(114) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość uwzględnienia recyklingu metali wydzielonych po spalaniu odpadów, proporcjonalnie do ilości spalanych odpadów opakowaniowych, pod warunkiem że te metale poddane recyklingowi spełniają niektóre kryteria jakościowe określone w decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2019/1004⁴² określającej zasady obliczania, weryfikacji i zgłaszania danych dotyczących odpadów zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE.</p>		

(115) W przypadku wywozu odpadów opakowaniowych z Unii w celu recyklingu stosuje się rozporządzenie (WE) nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁴³ .		
(116) Jako że ponowne użycie oznacza, że do obrotu nie są wprowadzane żadne nowe opakowania, do celów realizacji odpowiednich celów recyklingu opakowań należy brać pod uwagę opakowania handlowe wielokrotnego użytku wprowadzane do obrotu po raz pierwszy i opakowania drewniane naprawiane w celu ponownego użycia. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość skorzystania z tej możliwości w celu obliczenia zmodyfikowanego poziomu celów recyklingu przy uwzględnieniu maksymalnie 5 punktów procentowych średniego udziału, w poprzednich trzech latach, opakowań handlowych wielokrotnego użytku wprowadzanych do obrotu po raz pierwszy i ponownie wykorzystywanych w ramach systemu ponownego użycia.		
(117) Producenci i organizacje odpowiedzialności producenta powinni być aktywnie zaangażowani w dostarczanie użytkownikom końcowym, w szczególności konsumentom, informacji na temat zapobiegania powstawaniu odpadów opakowaniowych oraz gospodarowania takimi odpadami. Informacje te powinny obejmować dostępność ustaleń dotyczących ponownego użycia opakowań, znaczenie etykiet umieszczanych na opakowaniu oraz inne instrukcje dotyczące wyrzucania odpadów opakowaniowych. Producenci powinni również informować, że użytkownicy końcowi odgrywają ważną rolę w zapewnianiu optymalnego pod względem środowiskowym gospodarowania odpadami opakowaniowymi. Zarówno jeżeli chodzi o ujawnianie informacji wszystkim użytkownikom końcowym, jak i o sprawozdawczość w odniesieniu do opakowań, należy wykorzystywać nowoczesne technologie informatyczne. Informacje te należy przekazywać albo za pomocą klasycznych sposobów, takich jak plakaty zarówno w pomieszczeniach, jak i na zewnątrz, kampanie w mediach społecznościowych, albo za pomocą bardziej innowacyjnych sposobów, takich jak elektroniczny dostęp do stron internetowych przez kody QR umieszczone na opakowaniu.		
(118) Za każdy rok kalendarzowy państwa członkowskie powinny przedstawiać Komisji informacje na temat osiągnięcia celów recyklingu. Aby ocenić skuteczność środków mających na celu		

<p>ograniczenie zużycia lekkich plastikowych toreb na zakupy, należy również przekazywać dane dotyczące zużycia bardzo lekkich plastikowych toreb na zakupy i grubych plastikowych toreb na zakupy, aby umożliwić ocenę, czy zużycie tych toreb wzrosło w odpowiedzi na środki służące zmniejszeniu stosowania lekkich plastikowych toreb na zakupy. Przekazywanie danych dotyczących rocznego zużycia bardzo grubych toreb na zakupy powinno być dla państw członkowskich dobrowolne. Aby umożliwić ocenę, czy obowiązkowe systemy kaucyjne, które mają zostać ustanowione przez państwa członkowskie, są skuteczne lub czy zwolnienia państw członkowskich z obowiązku ustanowienia tych systemów są uzasadnione, ważne jest uzyskanie informacji – za pośrednictwem sprawozdań przekazywanych przez państwa członkowskie – na temat poziomu zbierania takich opakowań.</p>		
<p>(119) W celu ustanowienia metodyki oceny zdolności do recyklingu na dużą skalę państwa członkowskie powinny również przekazywać dane dotyczące współczynników recyklingu odpadów opakowaniowych w podziale na materiały i rodzaje opakowań, ilości selektywnie zebranych odpadów opakowaniowych dla każdego materiału opakowaniowego, ilości odpadów opakowaniowych wprowadzanych do obrotu w podziale na materiały i rodzaje opakowań oraz zainstalowanych zdolności sortowania i recyklingu. Takie sprawozdania powinny być sporządzane corocznie.</p>		
<p>(120) Państwa członkowskie powinny przekazywać Komisji dane drogą elektroniczną i przedkładać jej sprawozdanie z kontroli jakości. Ponadto do danych dotyczących celów recyklingu należy dołączyć sprawozdanie zawierające opis środków wprowadzonych w celu ustanowienia skutecznego systemu kontroli jakości i identyfikowalności odpadów opakowaniowych.</p>		
<p>(121) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania obowiązków sprawozdawczych należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów wykonawczych zgodnie z art. 291 Traktatu w celu ustanowienia zasad obliczania i weryfikacji danych dotyczących osiągnięcia celów recyklingu, poziomów selektywnej zbiórki opakowań objętych systemem kaucyjnym oraz danych niezbędnych do określenia metodyki oceny zdolności do recyklingu na dużą skalę. W tym akcie wykonawczym należy</p>		

<p>również przewidzieć zasady dotyczące określania ilości wytworzonych odpadów opakowaniowych, a także ustanowić format zgłaszania danych. Należy również określić metodykę obliczania rocznego zużycia lekkich plastikowych toreb na zakupy na osobę oraz format zgłaszania tych danych, ponieważ jest to niezbędne do wsparcia monitorowania i pełnego wdrożenia istotnych wymogów dotyczących plastikowych toreb na zakupy, w szczególności w celu zapewnienia zdezagregowanej i obowiązkowej sprawozdawczości w odniesieniu do różnych kategorii plastikowych toreb na zakupy. Ten akt wykonawczy powinien zastąpić decyzje Komisji (UE) 2018/896⁴⁴ i 2005/270/WE⁴⁵.</p>		
<p>(122) Aby ułatwić państwom członkowskim i Komisji monitorowanie realizacji celów określonych w niniejszym rozporządzeniu, państwa członkowskie powinny utworzyć bazy danych dotyczących opakowań i zapewnić ich sprawne funkcjonowanie.</p>		
<p>(123) Skuteczne egzekwowanie wymogów w zakresie zrównoważoności ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia uczciwej konkurencji oraz osiągnięcia oczekiwanych korzyści wynikających z niniejszego rozporządzenia i jego wkładu w realizację unijnych celów w zakresie klimatu, energii i obiegu zamkniętego. W związku z tym rozporządzenie (UE) 2019/1020 Parlamentu Europejskiego i Rady⁴⁶ ustanawiające horyzontalne ramy nadzoru rynku i kontroli produktów wprowadzanych na rynek Unii powinno mieć zastosowanie do opakowań, w przypadku których ustanowiono wymogi w zakresie zrównoważoności na podstawie niniejszego rozporządzenia.</p>		
<p>(124) Opakowania należy wprowadzać do obrotu wyłącznie wówczas, gdy nie stanowią one znanego zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi. W celu lepszego dostosowania do szczególnego charakteru wymogów w zakresie zrównoważoności oraz zapewnienia, aby starania w zakresie nadzoru rynku koncentrowały się na niezgodności z takimi wymogami, do celów niniejszego rozporządzenia opakowania stwarzające ryzyko należy zdefiniować jako opakowania, które – ze względu na niespełnienie wymogu w zakresie zrównoważoności przez opakowanie lub przez odpowiedzialny podmiot gospodarczy – mogą mieć negatywny</p>		

wpływ na środowisko lub inne interesy publiczne chronione odpowiednimi wymogami.		
(125) Powinna istnieć procedura, w ramach której zainteresowane strony są informowane o środkach, które będą wdrażane w odniesieniu do opakowań stwarzających ryzyko. Procedura ta powinna również umożliwiać organom nadzoru rynku w państwach członkowskich podejmowanie – we współpracy z zainteresowanymi podmiotami gospodarczymi – działań na wczesnym etapie w odniesieniu do takich opakowań. W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów wykonawczych zgodnie z art. 291 Traktatu w celu określenia, czy krajowe środki w odniesieniu do niezgodnych opakowań są uzasadnione.		
(126) Organy nadzoru rynku powinny mieć prawo wymagać od podmiotów gospodarczych podjęcia działań naprawczych na podstawie ustalenia, że albo opakowanie nie spełnia wymogów w zakresie zrównoważoności i etykietowania, albo podmiot gospodarczy naruszył inne przepisy dotyczące wprowadzania do obrotu lub udostępnienia na rynku opakowania. W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania wymogu dotyczącego podjęcia przez podmioty gospodarcze działań naprawczych należy powierzyć Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów wykonawczych zgodnie z art. 291 Traktatu, aby mogła ona decydować, czy dany środek krajowy jest uzasadniony.		
(127) W przypadku obaw dotyczących ryzyka dla zdrowia ludzi w ramach nadzoru rynku nie dokonuje się oceny ryzyka dla zdrowia ludzi lub zwierząt związanego z materiałem opakowaniowym, jeśli przenosi się ono na zawartość materiału opakowaniowego, ale ostrzega organy właściwe w odniesieniu do kontroli nad tym ryzykiem powołane na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 ⁴⁷ , rozporządzenia (UE) 2017/745, rozporządzenia (UE) 2017/746, dyrektywy 2001/83/WE lub rozporządzenia (UE) 2019/6.		
(128) Zamówienia publiczne stanowią 14 % PKB Unii. Aby przyczynić się do realizacji celu, jakim jest osiągnięcie neutralności		

<p>klimatycznej, poprawa efektywności energetycznej i efektywna gospodarka zasobami oraz przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, która chroni zdrowie publiczne i bioróżnorodność, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 Traktatu, która może wykonać je stosowanie do potrzeb, aby zobowiązać, w stosownych przypadkach, instytucje zamawiające i podmioty określone w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE⁴⁸ i dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE⁴⁹ do dostosowania ich zamówień do konkretnych kryteriów lub celów w zakresie zielonych zamówień publicznych. W porównaniu z dobrowolnym podejściem obowiązkowe kryteria lub cele powinny zapewnić maksymalizację efektu dźwigni w zakresie wydatków publicznych w celu zwiększenia popytu na opakowania o większej efektywności. Kryteria te powinny być przejrzyste, obiektywne i niedyskryminujące.</p>		
<p>(129) Uprawnienia wykonawcze powierzone Komisji w niniejszym rozporządzeniu i które nie dotyczą określenia, czy środki podjęte przez państwa członkowskie w odniesieniu do opakowań niezgodnych z wymaganiami są uzasadnione, powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 182/2011.</p>		
<p>(130) Jeżeli chodzi o opakowania wprowadzane na rynek Unii, priorytetowo należy potraktować współpracę na rynku między organami nadzoru rynku a podmiotami gospodarczymi. W związku z tym, chociaż interwencje organów wyznaczonych na podstawie art. 25 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2019/1020 mogą dotyczyć wszelkich opakowań wprowadzanych na rynek Unii, powinny one koncentrować się przede wszystkim na opakowaniach objętych zakazami wprowadzonymi przez organy nadzoru rynku. W przypadku gdy organy te wprowadzają takie zakazy i nie ograniczają ich do terytorium krajowego, organy nadzoru rynku powinny przekazywać organom wyznaczonym do kontroli opakowań wprowadzanych na rynek Unii szczegółowe informacje niezbędne do identyfikacji takich niespełniających wymogów opakowań na granicach, w tym informacje na temat produktów w opakowaniu i podmiotów gospodarczych, aby umożliwić stosowanie podejścia opartego na analizie ryzyka w odniesieniu do produktów wprowadzanych na rynek Unii. W takich przypadkach organy celne będą dążyć do identyfikacji i zatrzymania opakowań na granicach.</p>		

<p>(131) Aby zoptymalizować i odciążać proces kontroli na granicach zewnętrznych Unii, należy umożliwić zautomatyzowane przesyłanie danych między systemem informacyjnym i komunikacyjnym do celów nadzoru rynku (ICSMS) a systemami celnymi. Należy rozróżnić dwa rodzaje przesyłania danych ze względu na ich odpowiednie cele. Po pierwsze zakazy wprowadzone przez organy nadzoru rynku w następstwie identyfikacji opakowań niespełniających wymogów powinny być zgłaszane organom celnym z poziomu ICSMS do wykorzystania przez organy wyznaczone do kontroli na granicach zewnętrznych do celów identyfikacji opakowań, które mogą być objęte takim zakazem. Na potrzeby takich pierwszych transferów danych należy wykorzystać środowisko systemu zarządzania ryzykiem celnym (CRMS) ustanowionego w art. 36 rozporządzenia Komisji (UE) 2447/2015⁵⁰, bez uszczerbku dla wszelkich przyszłych zmian w środowisku zarządzania ryzykiem celnym. Po drugie, w przypadku gdy organy celne zidentyfikują opakowania niespełniające wymogów, konieczne będzie wykorzystanie zarządzania sprawami, między innymi w celu przesłania powiadomienia o zawieszeniu, wniosków organów nadzoru rynku oraz wyników działań podjętych przez organy celne. Te drugie transfery danych między ICSMS a krajowymi systemami celnymi są obsługiwane przez unijne środowisko jednego okienka w dziedzinie ceł.</p>		
<p>(132) W celu zapewnienia jednolitych warunków wdrożenia wzajemnego połączenia służącego komunikacji między organami nadzoru rynku a organami celnymi należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów wykonawczych zgodnie z art. 291 Traktatu w celu określenia przepisów proceduralnych i szczegółowych ustaleń wykonawczych, w tym funkcji, elementów danych i przetwarzania danych, a także przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych, poufności i administratora w odniesieniu do takiego wzajemnego połączenia.</p>		
<p>(133) Podczas przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 290 Traktatu Komisja powinna przeprowadzić w czasie prac przygotowawczych stosowne konsultacje, w tym konsultacje na poziomie ekspertów, które powinny być prowadzone zgodnie z zasadami ustanowionymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa⁵¹.</p>		

<p>W szczególności, aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie udział na równych zasadach w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup ekspertów Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych. Przy opracowywaniu tych aktów delegowanych Komisja powinna uwzględniać informacje naukowe lub inne dostępne informacje techniczne, w tym odpowiednie normy międzynarodowe.</p>		
<p>(134) W celu zapewnienia, aby wymogi dotyczące produktu określone w dyrektywie (UE) 2019/904 mogły być monitorowane i egzekwowane oraz aby podlegały one odpowiedniemu nadzorowi rynku, należy zmienić rozporządzenie (UE) 2019/1020 w celu uwzględnienia w jego zakresie dyrektywy (UE) 2019/904. Wymogi dotyczące zawartości tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu w plastikowych butelkach na napoje należy z dniem 1 stycznia 2030 r. usunąć z dyrektywy (UE) 2019/904, ponieważ kwestia ta jest regulowana wyłącznie niniejszym rozporządzeniem. Należy również usunąć odnośne obowiązki sprawozdawcze.</p>		
<p>(135) Aby zwiększyć zaufanie publiczne do opakowań wprowadzanych do obrotu, w szczególności jeśli chodzi o ich zgodność z wymogami w zakresie zrównoważoności, podmioty gospodarcze, które wprowadzają do obrotu opakowania niespełniające wymogów lub które nie wywiązują się ze swoich obowiązków, powinny podlegać sankcjom. Konieczne jest zatem, aby państwa członkowskie ustanowiły w prawie krajowym skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające sankcje w przypadku niespełnienia wymogów niniejszego rozporządzenia.</p>		
<p>(136) Komisja powinna przeprowadzić ocenę niniejszego rozporządzenia. Zgodnie z pkt 22 Porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa ocena ta powinna opierać się na pięciu kryteriach: skuteczności, efektywności, odpowiedniości, spójności i unijnej wartości dodanej oraz powinna służyć jako podstawa oceny skutków ewentualnych dalszych działań. Komisja powinna przedstawić Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów sprawozdanie dotyczące</p>		

wykonania niniejszego rozporządzenia oraz jego wpływu na zrównoważenie środowiskowe opakowań i funkcjonowanie rynku wewnętrznego.		
(137) Podmiotom gospodarczym należy zapewnić wystarczającą ilość czasu na wypełnienie obowiązków wynikających z niniejszego rozporządzenia, a państwowym członkowskim – na ustanowienie infrastruktury administracyjnej niezbędnej do jego stosowania. Datę rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia należy zatem przesunąć do czasu, kiedy te przygotowania będą mogły rozsądnie zostać zakończone. W szczególności należy zadbać o to, aby ułatwić MŚP przestrzeganie obowiązków i wymogów wynikających z niniejszego rozporządzenia, w tym za pomocą wytycznych, które Komisja ma przedstawić w celu ułatwienia podmiotom gospodarczym, a zwłaszcza MŚP, przestrzegania przepisów.		
(138) Aby wypełnić te zobowiązania i ustanowić ambitne, a jednocześnie zharmonizowane ramy dotyczące opakowań, konieczne jest przyjęcie rozporządzenia ustanawiającego wymogi dotyczące opakowań w całym cyklu ich życia. Należy zatem uchylić dyrektywę 94/62/WE.		
(139) Aby umożliwić państwom członkowskim zastosowanie niezbędnych środków administracyjnych dotyczących organizacji procedur udzielania zezwoleń przez właściwe organy, przy jednoczesnym zachowaniu ciągłości dla podmiotów gospodarczych, należy odroczyć stosowanie niniejszej dyrektywy.		
(140) Dyrektywę 94/62/WE należy uchylić z mocą od daty rozpoczęcia stosowania niniejszego rozporządzenia. Aby jednak zapewnić sprawne przejście i ciągłość do czasu przyjęcia przez Komisję nowych przepisów na mocy niniejszego rozporządzenia oraz zagwarantować ciągłość stosowania systemu zasobów własnych Unii w odniesieniu do zasobów własnych opartych na odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych niepoddawanych recyklingowi, niektóre wynikające z tej dyrektywy obowiązki dotyczące etykietowania, celów recyklingu i przekazywania danych Komisji powinny pozostać przez pewien okres w mocy.		

Zgłaszający: Konfederacja Lewiatan

<p>(141) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia, a mianowicie poprawa zrównoważenia środowiskowego opakowań oraz zapewnienie swobodnego przepływu na rynku wewnętrznym opakowań, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na ich skalę i skutki możliwe jest ich osiągnięcie wyłącznie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE). Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu,</p>		

KL/166/67/PM/2023